

Catalunya Cristiana

f/catalunyacristiana

instagram.com/catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

@catalunyacristiana.bsky.social

@catoristiana

youtube.com/catalunya_cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Amor i unitat, missatge clau en l'inici del pontificat

Lleó XIV va començar el ministeri
petrí en una celebració
eucarística que va aplegar prop
de 200.000 persones

P 8-11

El Papa saludant els fidels aplegats a la plaça de Sant Pere del Vaticà, el diumenge 18 de maig.

DESCOBRIM EL NOU PAPA

“Lleó XIV és molt senzill i compta amb els altres”
Entrevista al cardenal Joan Josep Omella

P 14-15

La petjada de Robert Prevost al
barri de Sant Roc de Badalona

P 16-19

SUMARI

25 MAIG 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	16
A fons	24
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Jubileu esperança	38
Cultura	40
Agenda	46
Des del carrer	47

47

Entrevista a fra Jesús Romero

És el ministre dels Caputxins de Catalunya i Balears

24-28

Impacte en la seguretat alimentària a l'Amazònia

Un panorama descoratjador en la major sequera de la conca

38-39

Raons per a l'esperança en el món de l'ecologia

Justícia i Pau demana que es recuperi la veritable naturalesa relacional dels éssers humans

12-13

Primeres audiències de Lleó XIV

El Papa es troba amb els periodistes i amb els participants del Jubileu de les Esglésies orientals

EDITORIAL

Deu anys de l'encíclica "Laudato Si'"

El 24 de maig es compleixen 10 anys de la publicació de l'encíclica *Laudato Si'*, del papa Francesc, una teologia de la Creació que va significar una autèntica alenada d'aire fresc i d'encoratjament per als qui lluiten contra el canvi climàtic i les seves dramàtiques conseqüències. Diuen els experts que sense l'encíclica *Laudato Si'* (i la posterior exhortació *Laudate Deum*) no s'entendria l'Acord de París, que estableix mesures per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle. L'Amazònia, pulmó essencial del nostre planeta, també va merèixer l'atenció del papa Francesc. Va ser en forma de Sínode celebrat del 6 al 27 d'octubre del 2019, amb la conseqüent exhortació apostòlica postsinodal *Estimada Amazònia*.

Amb motiu del 10è aniversari de la publicació de la *Laudato Si'*, en aquest número ens fixem en la situació de sequera i inseguretat alimentària que viu la Panamazònia. I ho fem amb un article de la REPAM, la Xarxa Eclesial Panamazònica, formada per nou països, entre els quals el Perú, on el cardenal Robert Francis Prevost, actual papa Lleó XIV, ha passat gairebé quaranta anys de vida pastoral com a missioner agustinià i bisbe. No hi ha dubte, per tant, que també en la qüestió ecològica, el papa Lleó XIV prosseguirà la petjada deixada pel seu predecessor.

Ara que Prevost ha començat oficialment el seu pontificat — amb la missa d'inici de ministeri petrí, el diumenge 18 de maig— ens unim en pregària a tota l'Església perquè siguin molts els seus fruits al servei de l'Evangelí de Crist.

.....

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (48 NÚMEROS)

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN	ENTITAT	OFICINA	DC	COMPTE	DATA (DD/MM/AA)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià

(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular _____

La setmana a les Xarxes

PAPA LLEÓ XIV ✕

@Pontifex_es

14/05/2025

La pau sigui amb tots vosaltres! Aquesta és la primera salutació de Crist ressuscitat, el Bon Pastor. També jo voldria que aquesta salutació de pau us entri al cor, arribi a les vostres famílies, a tothom, arreu on sigueu, a tots els pobles, a tota la terra

DANIEL STURLA ✕

@DanielSturla

13/05/2025

Arquebisbe de Montevideo

Sent president de la República, Pepe Mujica es va fer present a la catedral quan vaig començar com a arquebisbe de Montevideo. Lamento ser a Roma i no poder acompanyar-lo i acomiadar-me'n. Una salutació a Lucía i als seus companys. L'encomano a Déu. "Que brilli per a ell la llum perpètua."

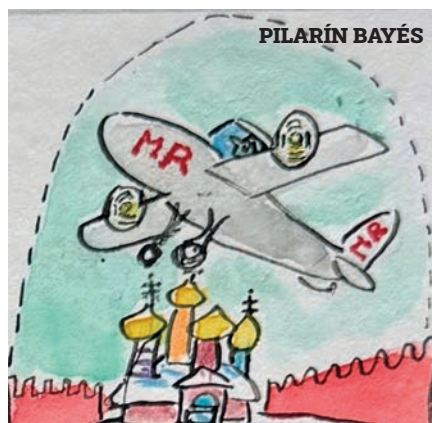
ANDREA TORNIELLI ✕

@Tornielli

13/05/2025

Director editorial del Dicasteri per a la Comunicació

Lleó XIV ha optat per mantenir la seva presència a les xarxes socials a X i Instagram. Des d'avui hereta el compte d'X @Pontifex que en 9 llengües aplega 52 milions de seguidors. El seu compte d'Instagram és @Pontifex - Pope Leo XIV, únic compte oficial del Sant Pare

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

DIVERSITAT PER VALORAR L'ELECCIÓ DE LLEÓ XIV

El final del Conclave, amb l'elecció de Robert Prevost, va donar pas a un variat recull de reaccions. El 12 de maig en el programa *Sense distància*, el bisbe de Tortosa, Sergi Gordo, va destacar que l'elecció s'havia produït "dins l'Any Jubilar, en què s'emmarca la crida de Lleó XIV a una pau desarmada i desarmant". També va comentar que, a la seva diòcesi, "hi ha dos monestirs de les agustines visitats per Prevost quan era superior general de l'orde, un fet recordat per les religioses amb fotos on fins i tot se'l veu entrant a la cuina".

"Ens ha tocat la loteria." Així es va expressar el 13 de maig l'agustinianà Àngel Camino, vicari episcopal a Madrid, igualment al *Sense distància*. Va dir que el nou Papa "prendrà decisions escoltant" i des d'una "sinodalitat molt agustiniana". I Armand Puig, president de l'Agència de la Santa Seu per a la Valoració i la Promoció de la Qualitat de les Universitats Eclesiàstiques, va comentar el 9 de maig des del programa *El Matí* que Lleó XIV "parlarà clar de migracions, ja que ha viscut de primera mà el que representen els pobres dins l'Església".

Zoom MACIÀ GRAU

Agustí Codinach

El dissabte 10 de maig, la basílica de la Sagrada Família va acollir una celebració ecumènica amb motiu dels 1.700 anys del primer Concili ecumènic de la història, celebrat a Nicea. La commemoració, que recorda que els cristians estan units sota una mateixa professió de fe (el credo de Nicea), va ser una iniciativa de la recentment constituïda Taula de Diàleg Interconfessional de Catalunya, presidida pel bisbe de Solsona, Francesc Conesa.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

28 de maig del 1987

Un jove alemany, Mathias Rust, aterra amb una avioneta en plena plaça Roja de Moscou, burlant els sistemes de seguretat soviètics

Contrapunt

Sobre la lleialtat

JOSÉ GUIRAL

Sensei de Taekwondo Loto

Si tens persones lleials a la teva vida, reconeix-ne el valor

La gent lleial es pren les coses com quelcom personal, no perquè siguin febles, sinó perquè mai no t'ho farien a tu. Quan es donen, es donen de tot cor. Quan donen suport a algú, ho fan amb un compromís indestructible. La seva lleialtat no és condicional, i com que operen amb integritat, esperen el mateix a canvi.

La lleialtat és un dels trets més rars i valuosos que una persona pot tenir. En un món on moltes persones es mouen per conveniència, interès propi i aliances temporals, els que continuen sent autèntics i de debò, fins i tot en temps difícils, són un tresor que mai no s'ha de donar per descomptat.

Les persones que són veritable-

ment lleials van de cara. Estimen profundament, confien de tot cor, i inverteixen plenament en les relacions que aprecien. Aquest nivell de compromís els fa sensibles, no d'una manera fràgil, sinó d'una manera que demostra fins a quin punt es preocupen. Quan estan ferits, no és perquè estiguin exagerant, és perquè mai no t'haurien posat en la mateixa situació. Ells es mantenen en un estàndard d'integritat i esperen que aquells que els importen facin el mateix.

La seva decepció no ve dels drets sinó d'una creença indestructible en la reciprocitat. Assumeixen que allò que ofereixen —honestedat, consistència i respecte— es reflectirà en ells. I quan això no passa, viuen un tall profund. No perquè no puguin

gestionar el dolor, sinó perquè han escollit no ser-ne mai la font per a algú que estimen.

La lleialtat mai no s'ha de confondre amb feblesa. És un signe de força, de caràcter i d'un cor que es nega a ser endurit per la traïció. Aquells que el tenen mereixen ser apreciats, protegits i valorats. Són els qui estaran al teu costat quan el món se n'allunyi, els que creuran en tu quan els altres dubtin, i que apareixeran quan serà més important.

Si tens persones lleials a la teva vida, reconeix-ne el valor. Protegeix el seu cor com ells protegeixen el teu. Perquè quan la lleialtat es perd, rara vegada es recupera. I quan la trobes, has trobat una cosa veritablement irremplaçable. ■

La sal de la terra

L'Església, testimoni de sentit per als joves

ADRIÀ CASTELLÓ

Estudiant de Filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona

A la meva generació li manca profunditat

Emdeia un amic fa poc: “Abans, moltes persones arribaven a creure en Déu (o no) perquè era comú intentar respondre algunes preguntes d'una importància enorme, com ara: la meva vida té un sentit? Soc fruit de l'atzar o fill de Déu? O, l'univers en general, té un Creador?”

Després va fer un silenci, em va mirar i va continuar: “Avui dia, aquestes qüestions han mort. Els joves ja no se les fan. Han desaparegut. Caput.”

El segle XX va ser el segle de la Revolució de l'Oci. Al segle XX a mesura que el progrés tecnològic va augmentar Occident s'anà fent més secular. El progrés tècnic ha portat

les noves generacions a viure distretes. No és que la vida no tingui sentit, sinó que és complicat adonar-se que en té quan tot és oci. A la meva generació li manca profunditat, li falta la capacitat d'admirar-se, li manca, com deia Ciceró, la més gran de les virtuts: la de donar gràcies.

Una vida en constant distracció porta a una existència plana, unidimensional i, en el fons, viure perd la seva gràcia. Quan allò que ens fa passar el temps es desfà, la vida s'esfondra, ja no té sentit, tot es torna avorrit, de color sípia, mort. Som una generació distreta; vivim una vida dispersa i buida. Postmodernisme buit.

L'Església també se'n veu afecta-

da. Exteriorment sentim que és una institució envellida, una maquinària mil·lenària que avança a petits passos en un món que progressa a velocitats extraordinàries. Té pocs joves, per la raó que ja hem esmentat.

Ara bé, hi ha esperança! L'Església, se'ns diu, és mestra! Si es prepara, pot donar-nos als joves la dosi de profunditat existencial que ens falta. L'Església del segle XXI pot ser l'Església que desvetlli la vida de la gent adormida, dels joves buits de sentit. Per què no lluitar per fer de l'Església una font de sentit per als pobres d'esperit? Per què no fer del sentit de la nostra vida, com a creients, que la vida dels altres tingui sentit? ■

La malaltia és una experiència que ens fa adonar que, fins i tot, enmig del dolor, Déu és al nostre costat

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Arquebisbe de Barcelona

Aquest Any jubilar el començàvem amb el desig del papa Francesc que fóssim pelegrins d'esperança. En el missatge, escrit pel papa Francesc a principis d'any, amb motiu de la XXXIII Jornada Mundial del Malalt, hi tornava a incidir quan ens deia que amb l'esperança fóssim forts davant la tribulació. Avui celebrem la Pasqua del Malalt sense la seva presència física, però amb el seu missatge encoratjador.

En els seus darrers mesos, quan la seva malaltia es va agreujar, el papa Francesc va ser un testimoni del missatge que va escriure per a aquesta Jornada. Vam viure la seva evolució amb inquietud per la incertesa del seu fràgil estat de salut. Érem al seu costat amb la nostra pregària i ens vam acomiadar d'ell amb l'amor i serenitat que ens havia transmès.

El papa Francesc ha estat un clar exemple de lliurament a Déu i al poble durant la malaltia. En el seu missatge, expressava que el dolor pot suscitar molts dubtes i reflexions sobre el sentit de la vida. Certament, la

L'esperança ens enforteix

malaltia ens afebleix, ens fa sentir vulnerables i intranquil·litza. Són moments en què necessitem força i podem trobar-la en la gràcia de Déu i en la força que prové de l'Esperit Sant.

Ensopegar amb la malaltia pot ser una oportunitat per acostar-se a Déu. Perdem la vitalitat, però Crist ens acompanya i ens brinda consol i fortalesa. La fragilitat es transforma en un espai on es manifesta l'amor de Déu. La malaltia és una experiència que ens fa adonar que, fins i tot, enmig del dolor, Déu és al nostre costat.

Quan ens refugiem en Déu ens aixequem. Ell ens ajuda a recuperar l'esperança, que no és un simple desig humà, sinó un regal diví. A la Pasqua de resurrecció de Jesucrist descobrim el fonament últim d'aquesta esperança: res no ens podrà separar de l'amor de Déu (cf. Rm 8,38-39). Aquesta certesa és la que ens sosté davant de les proves de la vida. Jesús ressuscitat, tal com va fer amb els deixebles d'Emmaús, camina amb nosaltres, il·lumina els nostres dubtes i fa que el reconeguem, per donar-nos coratge i esperança.

Aprendre a compartir amb Déu i amb els que ens envolten el procés de la malaltia ens ajuda i alleuja. Els hospitals són llocs d'aprenentatge i

creixement mutu on es cultiven la fe, l'amor i l'esperança. L'hospital és un espai on ningú hi va per plaer i on ens reconforta la dimensió humana de moltes persones: personal sanitari, malalts, familiars, amics, voluntaris i religiosos. Tots ells ens acullen, acompanyen i vetllen per nosaltres, pel nostre benestar físic, psicològic i espiritual, som la seva prioritat, perquè som vulnerables. Tots ells són "àngels d'esperança", testimonis de l'amor de Déu a la vida quotidiana. El servei que fan amb tendresa, amb paciència i amb molt d'amor, agraïm-los-els! Tant de bo que puguem ser tots "àngels d'esperança" i ser una xarxa de fraternitat i de llum enmig de la foscor.

Fem que els nostres centres sanitaris, les "cases de misericòrdia", com deia el papa Francesc, siguin un veritable exemple de caritat cristiana on s'encarni l'amor de Déu. Fem que aquesta experiència s'estengui a fora dels hospitals, en el nostre entorn pròxim i al carrer.

Benvolguts germans i germanes, que Maria tingui cura dels nostres malalts i de totes aquelles persones que els cuiden. Maria, auxili dels cristians, brilla sobre nosaltres i guia'ns en el camí de la cura i atenció als que viuen la fragilitat de la malaltia. ■

El papa Lleó XIV comença oficialment el ministeri petrí

UN PRIMER GRAN DESIG: LA UNITAT

ÁNGELES CONDE

Ciutat del Vaticà

Fotos: © Vatican Media

Lleó XIV va començar oficialment el ministeri petrí deu dies després de ser escollit el 8 de maig com el Pontífex número 267 de l'Església catòlica. Prop de 200.000 persones, fidels vinguts d'arreu del món, el van acompanyar en aquesta litúrgia única pel seu significat i ritu.

A les nou i cinc minuts el papamòbil amb Lleó XIV a bord va travessar l'arc de les Campanes per aparèixer entre la multitud. El Pontífex va saludar entusiasmat els nombrosos fidels que des de les 6 de matí havien començat a congregar-se per a la missa. Lleó XIV va recórrer la plaça de Sant Pere i va baixar per la Via della Conciliazione fins a pràcticament Castel Sant'Angelo prodigant benediccions, salutacions i somriures davant la sorpresa de molts fidels que continuaven travessant les mesures de seguretat per poder participar en la missa que començava a les deu. Del balcó de la basílica de Sant Pere penjava el tapís amb l'escut vaticà. I de la portalada central, el tapís de la pesca miraculosa que recull el diàleg de Jesús amb Pere al qual es referien els textos litúrgics de la cerimònia. A l'altar també hi havia una imatge de Nostra Senyora del Bon Consell a la qual Lleó XIV té gran devoció i que va anar a visitar en la seva primera "escapada" del Vaticà al santuari de Genazzano, a 70 quilòmetres de Roma.

El cardenal Luis Antonio Tagle va col·locar l'anell del pescador al papa Lleó.

EL PAL·LI I L'ANELL

Mentre els convidats de les més de 150 delegacions internacionals s'acomodaven al costat dret de l'altar i els fidels a la plaça resaven el Rosari, a la basílica vaticana estava a punt de desenvolupar-se un altre dels ritus importants de la cerimònia. Lleó XIV, acompanyat pels patriarques de les Esglésies orientals, va baixar a la tomba de Sant Pere per pregar davant l'apòstol. Allà descansaven dos objectes que són l'emblema del Papa: el pal·li i l'anell del pescador. Aquest moment de recolliment subratlla el vincle entre el Bisbe de Roma i el martiri de l'apòstol Pere en aquell mateix lloc, el turó vaticà.

El pal·li és una peça litúrgica feta de llanadels anyells que es beneeixen

Quan Lleó va recordar el seu predecessor, a la plaça es va sentir un fort aplaudiment

LLEÓ XIV
“Vinc davant vostre com un germà que vol fer-se servent de la vostra fe i de la vostra alegria, caminant amb vosaltres pel camí de l'amor de Déu”

“Tiraré endavant la missió de no deixar de llançar la xarxa per submergir l'esperança de l'Evangelí a les aigües del món”

al gener, per la festa de Santa Agnès. Remet al bon pastor, que porta sobre les espatlles l'ovella perduda, i la triple resposta de Pere a la petició de Jesús ressuscitat de pasturar les seves ovelles. Als extrems està pintat de negre i també té sis creus negres brodades en seda. Està rematat per tres agulles que representen els tres claus de la creu de Crist. L'anell del pescador simbolitza l'autenticitat de la fe confiada per Crist a Pere i la custòdia del qual recau ara en el seu successor, Lleó XIV. El portador d'aquest anell també té la missió de tirar les xarxes, com al mar de Galilea, per continuar sent “pescador d'homes”.

Després de la proclamació de les lectures i l'Evangelí, i abans de l'homília, tres cardenals dels tres ordes (diaques, preveres i bisbes) van imposar a Lleó XIV aquests signes del Successor de Pere. El cardenal Mario Zenari, nunci a Síria, li va col·locar el pal·li. Tot seguit, el cardenal Fridolin Ambongo, arquebisbe de Kinshasa, va pronunciar una pregària especial per demanar l'ajuda del Senyor per a Lleó XIV. Finalment, el cardenal Luis Antonio Tagle li va col·locar l'anell del pescador. El papa Lleó XIV en vestir aquests signes, es va emocionar visiblement. Després d'un aplaudiment, es va produir un altre dels ritus singulars d'aquesta litúrgia, el de l'obediència. Dotze persones en representació del Poble de Déu, laics i consagrats de diferents parts del món, van prestar obediència al Successor de Pere.

Lleó XIV va començar l'homília expressant la seva gratitud i va esmentar una bonica frase de sant Agustí: “Ens vau fer per a vós, Senyor, i és inquiet el nostre cor fins que no reposi en vós.” També va recordar aquest últim i intensíssim mes viscut a Roma i “la tristor dels nostres cors” després de la mort del papa Francesc. Quan Lleó va recordar el seu predecessor, a la plaça es va sentir un fort aplaudiment. El Pontífex va evocar a més aquesta darrera benedicció de Francesc diumenge de Pasqua per recordar als fidels “que el Senyor no abandona mai el seu poble”.

Després, es va presentar així: “He estat escollit sense tenir cap mèrit i, amb temor i trepidació, vinc a vosaltres com un germà que vol fer-se servent de la vostra fe i de la vostra

alegria, caminant amb vosaltres pel camí de l'amor de Déu, que ens vol a tots units en una única família.”

El Pontífex va centrar l'homília a l'entorn de dues paraules: amor i unitat. Va parlar d'un amor oblatiu que és el que Crist va demanar a Pere i que Pere va ser capaç de posar en pràctica “perquè ha experimentat en la seva vida l'amor infinit i incondicional de Déu, fins i tot en l'hora del fracàs i la negació”, va afegir Lleó XIV. Per això, “només en l'amor de Déu Pare es pot estimar més els teus germans, és a dir, fins a oferir la vida per ells”. Lleó XIV, va insistir que la missió de l'Església és difondre aquest amor i no arribar als altres a través de “la propaganda religiosa o els mitjans del poder”. El Papa va definir la tasca de Pere com la de “pasturar el ramat sense cedir mai a

la temptació de ser un líder solitari o un cap que està per sobre dels altres, fent-se l'amo de les persones que li han estat confiades”.

Pel que fa a la unitat, potser aquest serà un dels grans projectes del seu pontificat. Va explicar que calia una Església unida que pogués ser el mirall on el món pot mirar-se per reconciliar-se, per formar una única família humana. Especialment, en un temps marcat per l'odi, la violència o la por cap a l'altre on el paradigma econòmic “explota els recursos de la terra i margina els més pobres”. Per això, el Papa va assegurar que tirarà endavant la missió de “no deixar de llançar la xarxa per submergir l'esperança de l'Evangelí a les aigües del món; navegar al mar de la vida perquè tothom pugui reunir-se en l'abraçada de Déu”.

Abans de concloure la cerimònia, va dirigir el res del *Regina coeli* en el qual va voler recordar “els germans que pateixen a causa de les guerres” i va esmentar explícitament Gaza, Myanmar i Ucraïna. Després de la missa, Lleó XIV va saludar un per un els components de les delegacions internacionals, personalitats com el vicepresident dels Estats Units, JD Vance, o el president d'Ucraïna, Volodímir Zelenski. Espanya va estar representada pels reis Felip i Letícia. La seva salutació amb el Pontífex es va prolongar alguns minuts i probablement el monarca el va convidar a visitar Espanya. Una bona ocasió seria el 2026, quan es compleixen 100 anys de la mort de Gaudí i quan es preveu que s'acabin les obres de la torre central de la Sagrada Família. ■

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Benvingut, Lleó XIV

Em poso a escriure poques hores després que els cardenals reunits en Conclave hagin triat com a nou Papa Robert Prevost, Lleó XIV. Ha estat una elecció ràpida, ja que ha estat en la quarta votació, poc més de 24 hores abans d'iniciar-se. Al voltant d'una hora després de la fumata blanca hem pogut saber qui era l'elegit i veure'l al balcó acompanyat d'altres cardenals. Tots esperàvem aquest moment i poder posar cara i nom al nou cap de l'Església.

He de dir que m'ha sorprès, tot i que només han passat 12 anys des que Francesc sortís tot vestit de blanc i amb les seves sabates de sempre, veure Lleó XIV per primera vegada amb el vestit tradicional. En aquell moment va ser un gest molt important i que després va anar prenent forma, potser ara només s'ha tractat de tradició.

Tant la seva mirada com les seves paraules han estat un clar missatge per recordar que com a cristians hem de ser “una Església que construeix ponts, el diàleg, sempre oberta a acollir”. Lleó XIV ha parlat molt de pau i estem en un món que requereix un fort treball en favor de la pau. L'Església ha de liderar aquesta tasca, com a institució, com a poble de Déu en els nostres entorns.

Francesc ha estat un cap de l'Església que ha sabut apropar-se a molts entorns i persones des de la seva senzillesa i saber fer, sense deixar de defensar allò que era essencial. Ara esperem, amb el ple sentit de la paraula, seguir sent allà on més es necessita el testimoni d'esperança i de l'amor de Déu en tots els entorns amb Lleó XIV al capdavant.

Unes 200.000 persones van assistir a la missa d'inici del ministeri petrí de Lleó XIV.

Primeres intervencions públiques de Lleó XIV

“LA PAU COMENÇA AMB CADASCUN DE NOSALTRES”

El Papa, en el seu discurs als representants dels mitjans de comunicació el 12 de maig passat.

ÁNGELES CONDE

Ciutat del Vaticà

En les seves intervencions públiques fins ara, el papa Lleó XIV s'ha caracteritzat per començar-les amb una salutació de pau. No en va, en les seves primeres paraules des del balcó central de la lògia de la basílica de Sant Pere, poc després d'haver-se convertit en el Successor de Pere, la paraula “pau” va aparèixer en nombroses ocasions. “Pau desarmant i desarmant, humil i perseverant”, va evocar davant dels fidels de Roma i el món que el van rebre com al Pontífex número 267 de la història de l'Església el 8 de maig passat. El seu missatge de pau es va repetir davant 100.000 persones el diumenge 11 quan, per primer cop, va dirigir el *Regina coeli* des del mateix balcó on es va donar a conèixer al món pocs dies després. “Mai més la guerra!”, va exclamar suscitant l'aplaudiment dels fidels. Va lamentar que el món estigui lacerat per conflictes amb la invasió d'Ucraïna o la guerra a Gaza.

Alhora que reclamava la fi d'aquests conflictes, Lleó XIV escrivia al rabí cap de la comunitat jueva de Roma, Ricardo Di Segni, per expressar-li la seva intenció de “continuar i enfortir el diàleg i la cooperació de l'Església amb el poble jueu en l'esperit de la declaració *Nostra aetate* del Concili Vaticà II”.

La necessitat de pau també va ser el fil conductor de les dues primeres audiències multitudinàries del Pontífex: la primera, amb els professionals de la comunicació acreditats per cobrir la mort i exèquies del pa-

pa Francesc i el Conclave; la segona, amb els membres de les Esglésies orientals en el marc del seu jubileu.

Lleó XIV va començar la setmana de compromisos amb prop de 3.000 periodistes. El seu discurs, amb prou feines de deu minuts, va provocar en diverses ocasions els aplaudiments dels assistents especialment quan el Pontífex va recordar els periodistes empresonats en l'exercici de la pro-

és de gran importància”, va explicar el Pontífex, que va donar les gràcies als periodistes “pel vostre servei a la veritat”. No va voler acabar el discurs sense recordar que un dels reptes de la comunicació avui dia és “sortir de la Torre de Babel en la qual ens trobem, de la confusió d'un llenguatge sense amor i més aviat ideològic i sectari”.

Lògicament, envoltat de tants

LLEÓ XIV “La Santa Seu està disponible perquè els enemics es trobin i es mirin als ulls perquè el poble vol la pau”

tenir una trucada telefònica abans de reunir-se amb els periodistes. El cardinal secretari d'Estat, Pietro Parolin, però, en declaracions als mitjans en el marc d'un esdeveniment, va assegurar que és massa aviat per parlar d'aquest tipus de viatges tan significatius. El que sí que és molt probable és que Lleó XIV visiti d'aquí a poc temps Turquia. En aquestes salutacions personals als periodistes, el Papa sí que va indicar que és una possibilitat ben real. Lleó XIV estaria present en la commemoració dels 1.700 anys del Concili de Nicea, tal com desitjava el papa Francesc.

Dos dies després d'aquesta trobada amb periodistes, el Pontífex va rebre els participants en el Jubileu de les Esglésies orientals. Va ser la seva primera audiència jubilar en una Aula Pau VI plena de fidels entusiasmats als quals Lleó XIV va dirigir un discurs en el qual va elogiar el ritu i l'espiritualitat oriental. També va destacar que, en molts casos, la litúrgia d'aquestes Esglésies fa servir l'arameu, la llengua de Jesús. El papa Lleó XIV va instar els fidels a no perdre la riquesa del seu culte malgrat que, en no poques ocasions, són víctimes de la guerra o la persecució als seus països i han de fugir-ne. Per això mateix, també va clamar perquè es garanteixi als cristians en llocs com l'Iraq, Síria, Terra Santa o el Líban que puguin viure a la seva terra amb seguretat i com a ciutadans de ple dret. Davant d'aquests fidels provinents de zones en guerra com Ucraïna, el Papa va demanar que callin les armes perquè no resolten els problemes, sinó que els augmenten. Va reiterar que la Santa Seu està disponible “perquè els enemics es trobin i es mirin als ulls perquè el poble vol la pau”. Així, va instar els líders mundials a reunir-se, parlar i negociar perquè qui sembla la pau “passarà a la història”, no aquells, va insistir Lleó XIV, que només “recullen víctimes”. ■

© Vatican Media

fessió. Lleó XIV va reconèixer la importància de la seva feina, va demanar-ne l'alliberament i va subratllar la necessitat de respectar la llibertat d'expressió i de premsa. El Papa també va advocar per una comunicació “desarmada”, una comunicació de pau. Va demanar als periodistes que diguin “no” a la guerra de les paraules i de les imatges.

“La pau comença amb cadascun de nosaltres: des de la manera com mirem els altres, escoltem els altres, parlem dels altres; i, en aquest sentit, la manera com ens comuniquem

periodistes, alguns d'ells van tenir la possibilitat d'arrencar algunes declaracions espontànies al Pontífex. Primer, en resposta a un nord-americà, Lleó XIV va dir que no creu que pugui visitar aviat el seu país natal. A una periodista peruana, però, sí que li va confessar que aviat tindran notícies d'ell. En aquests pocs dies de pontificat ja hi ha hagut temps fins i tot d'especular també amb una possible visita de Lleó XIV a Ucraïna. El Papa ha estat convidat personalment a Kíiv pel president Volodímir Zelenski amb qui va man-

L'arquebisbe de Barcelona parla de la seva participació al Conclave i del nou Papa

“CREC QUE LLEÓ XIV COMPTARÀ AMB EL CONSELL DE CARDENALS, L'ANOMENAT C9”

IGNASI MIRANDA

Redacció

En l'interval de temps que va anar des de la finalització del Conclave fins a la missa d'inici del ministeri del papa Lleó XIV, el cardenal Joan Josep Omella va atendre els nostres mitjans de comunicació, Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*. I ho va fer per explicar les seves impressions d'un Conclave i d'un pontificat que serà continuista però també amb un segell propi.

Com valora l'experiència d'haver participat en el Conclave per elegir el Papa?

Va ser una experiència única i molt emocionant, perquè participar en un Conclave m'ha donat una visió més profunda de l'Església, de com treballa i de com es fa l'elecció del Papa. Encara que el meu vot era un de sol, la responsabilitat era molt gran pensant que Déu és qui guia l'Església. La fe de l'Església és impressionant. Quan va sortir la fumata blanca vam sentir l'aplaudiment de la plaça. Abans de saber-se el nom, la gent cridava en moltes llengües: “Visca el Papa.”

Com definiria Robert Francis Prevost, ara Lleó XIV?

És un home profundament cristià, que prega i que es deixa guiar per Jesucrist. Es nota que porta Jesucrist al fons del cor. És un home que escolta molt, que és molt senzill, que compta amb els altres i que comparteix la presa de decisions. El dijous 22 tenim convocada una reunió ordinària del Dicasteri per als Bisbes, que haurà de presidir ell perquè encara no hi ha successor. Suposo que ens dirà qui serà el seu substitut. Crec que comptarà amb el Consell de Cardenals, l'anomenat C9, perquè li

agrada molt treballar amb un consell de govern, no és de govern personalista. Veurem quins canvis fa i ens hi anirem adaptant, segur que tot serà per a major glòria de Déu i servei a tota la humanitat. Al Dicasteri per als Bisbes vam tenir una relació senzilla, de molta amistat. Dins de la relació cordial i fraternal entre tots els membres, amb ell l'idioma compartit facilitava el diàleg.

Vostè va anunciar, a la conferència de premsa de divendres 9 a Roma, que explicaria a Lleó XIV el que està sent el mil·lenari de Montserrat. Tenint en compte també que precisament Lleó XIII és qui havia declarat la Moreneta patrona de Catalunya, creu que el nou Papa pot tenir algun gest de proximitat o fins i tot fer algun missatge amb motiu d'aquesta commemoració?

Tant de bo que ho fes. Ja s'encarregaran els monjos de Montserrat de recordar-li que celebrem el Mil·lenari. Jo també faré tot el que estigui al meu abast per fer-ho possible.

Es parla d'un Papa proper a Francesc i alhora amb segell propi. En quins grans temes pot ser Lleó XIV diferent del seu predecessor?

Al final, tots els Papes que hi ha hagut després del Concili Vaticà II, cadascun amb la seva empremta, busquen fer més actual el Concili i l'Evangelí, en temes com la pau, la immigració, la sinodalitat i l'evangelització. I això és el que farà evidentment el papa Lleó XIV.

Com valora els missatges que Lleó XIV ha ofert fins ara sobre la pau, la sinodalitat, la llibertat de premsa i la fraternitat amb tota la humanitat?

Ell ha estat missioner, rector de parròquia, bisbe d'una diòcesi. Sap què pensa la gent, quins problemes tenen. I un dels grans problemes que tenim avui és el de la pau,

“Les dones lectores que van participar en la primera missa del nou Papa a la Capella Sixtina ja estaven transmetent un signe”

la convivència, la fraternitat i la solidaritat, així com el canvi cultural i antropològic en relació amb temes com la família i la vida. A partir de la Doctrina Social de l'Església ho anirà desenvolupant a poc a poc i veurem on posa els accents.

De quina manera creu que Lleó XIV afrontarà les relacions internacionals, especialment amb les grans potències, davant de reptes com ara les migracions, la necessitat de posar fi a les guerres i una economia més justa?

Això és important. Ell ho té clar, perquè ja ha fet algunes intervencions i es veu que apunta en aquesta direcció. Com a bon pare, acompanyarà, escoltarà i donarà bons consells. Quantes vegades l'Església no ha fet de pont en conflictes entre països! El papa Francesc també ho va intentar en relació amb Rússia-Ucraïna. El papa Lleó XIV també va en aquesta línia.

Què espera d'aquest pontificat en tot el que és la lluita de l'Església contra els abusos a menors?

El papa Francesc va consolidar un treball en formació i prevenció d'abusos, que hem de continuar tots, sigui qui sigui el Papa o el bisbe. El més important és donar exemple. Les societats actuals són més tèbies a l'hora de respondre a aquest tema que afecta tots els àmbits, però que de vegades només s'ha focalitzat en l'Església. Seria bo que tota la societat prengués aquesta responsabilitat de treballar per evitar que els abusos es produeixin.

Sembla que Lleó XIV viatjarà a Nicea per sumar-se a les commemoracions pels 1.700 anys del Concili ecumènic. Tenint en compte que Robert Prevost també ha format part del Dicasteri per a les Esglésies Orientals, com creu que treballarà l'ecumenisme i el diàleg interreligiós?

Aquesta línia de relació i comunió amb les altres Esglésies està molt establerta, ja no es poden fer passes enrere. El Concili Vaticà II ja demanava aquest diàleg que ve de l'Evangelí: “Que tots siguin u” (Joan 17,21). La unitat de les Esglésies és fonamental. És difícil, però a poc a poc es van fent passes. El papa Francesc va intensificar aquest diàleg i el papa Lleó ho farà també.

Creu que el nou Papa mantindrà els avenços en la incorporació de dones a llocs de responsabilitat dins l'Església?

Tampoc no farà passes enrere el camí de la corresponsabilitat en l'Església. Al Dicasteri per als Bisbes comptàvem amb tres dones que ajudaven a fer la selecció de la persona que podia ser bisbe i que presentàvem al Papa. També hi ha una religiosa que és prefecta del Dicasteri per als Instituts de Vida Consagrada i les Societats de Vida Apostòlica. Sor Raffaella Petrini és la presidenta de la Governació de l'Estat de la Ciutat del Vaticà. En aquest sentit, les dones lectores que van participar en la primera missa del nou Papa a la Capella Sixtina ja estaven transmetent un signe. ■

L'actual papa Lleó XIV va visitar l'any 2016 la parròquia i l'Ateneu de Sant Roc a Badalona

L'ADN "perifèric" de Robert Prevost

Al badiu de l'Ateneu tenen plantes i un petit hort, es recull l'aigua pluvial en un gran dipòsit... Són reflex de l'eix de treball 2024 que van triar els voluntaris i que vol incidir en el medi ambient i la sostenibilitat.

JOAN ANDREU PARRA

Fotos: Agustí Codinach

ANNA VICENTE

“El tema punyent és l'habitatge, amb més d'un desnonament diari al barri. Així no podem pretendre que les famílies estiguin tranquil·les i pensant en projectes personals”

En Salva us atindrà tan bé com al Papa”, fa broma la religiosa de la Companyia de Maria, Luz López, al vestíbul de la Fundació Ateneu Sant Roc, de Badalona. Es refereix al director de la Fundació, Salva Figuerola, que acompanya l'equip del setmanari en una visita explicativa, amb la mateixa normalitat que la van fer amb Robert Prevost l'any 2016, que en aquell moment era el prior general de l'orde dels agustins, i ara és planetàriament conegut amb el nom de Lleó XIV. De fet, aquesta ordinarietat de la visita es constata en el fet que no es va fer cap fotografia del moment.

Com a prior general, Prevost va haver de “gastar sabates” per tot el món visitant les diferents comunitats i projectes pastorals, socials, educatius de l'orde dels agustins. Per aquest motiu,

la seva petjada en indrets diversos és abundant i no paren de sortir localitats, parròquies, escoles... que reclamen l'atenció perquè “el papa Lleó XIV també va ser aquí”. Des de la Fundació Ateneu Sant Roc, encara estabornits per l'atenció mediàtica inusual, tenen més interès a explicar el barri, la gent i el projecte que no pas la visita.

Per començar, caldria situar aquest barri badaloní al mapa, el segon més pobre de Catalunya amb una renda mitjana de 6.000 euros anuals (que contrasten amb els 17.400 euros del barri del Centre), unes elevades taxes d'atur i amb pics de població amb estudis baixos o sense i molts joves sense estudis postobligatoris, al capdavant en absentisme escolar i amb la participació electoral més baixa a la ciutat. Actualment, “el tema punyent és l'habitatge, amb més d'un desnonament

diari al barri. Així no podem pretendre que les famílies estiguin tranquil·les i pensant en projectes personals”, es lamenta Anna Vicente, veterana voluntària i presidenta del patronat de la Fundació Ateneu Sant Roc.

Aquesta complexitat que ve de lluny fa que molta gent de Barcelona que es desplaça a Badalona tingui clar que no ha d'aturar-se a la parada de la L2 de metro “Sant Roc” o que la presència als mitjans sigui per successos vinculats a les bandes que hi operen ja sigui amb tràfic de drogues, cultius de marihuana, el mercat il·legal de pisos ocupats, accidents ocasionats per la penúria... Però, òbviament, Sant Roc és molt més que aquest clixé. I un dels cors que batega sang ben oxigenada al barri, sens dubte, és l'Ateneu Sant Roc.

BARRI OBRER DESTINATARI DE DIVERSES ONADES MIGRATÒRIES

El barri de Sant Roc és un barri obrer que va ser construït pel Sindicat Vertical els darrers anys del franquisme i constituït per persones de procedència diversa. “Van arribar-hi els desallotjats de Montjuïc per la construcció del parc d'atraccions, els damnificats per les riuades al Besòs i al Llobregat del 1962, els expropiats per la construcció de l'autopista Barcelona-Mataró i els desallotjats del barri del Somorrostro”, ens recordava Mn. Felipe Guerrero Robles, agustí que va ser el rector de la parròquia de Sant Roc des del 1976 fins al 2024 (veure *Catalunya Cristiana* n. 2191).

Durant diverses dècades, la població de la primera immigració nacional es va estabilitzar, però més endavant li han seguit la segona i la tercera onades que han canviat els darrers anys el rostre del barri i han fet que “la gent autòctona o de la primera migració sigui minoria”, com relatava Mn. Felipe: centreamericans i sud-americans que tenen més relació amb la parròquia, marroquins, pakistanesos, gitanos romanesos, xinesos...

La parròquia de Sant Roc i l'Ateneu formen una unitat arquitectònica amb diferents espais polivalents compartits per a les diverses activitats que s'ofereixen i que s'estructuren en tres línies: educació a infants i joves, acollida i formació i desenvolupament comunitari. L'Ateneu és una fundació civil a qui els agustins han cedit els espais, dos religiosos participen en el patronat i la comunitat cristiana és el riu subterrani, el pal de taller que sosté tot el projecte.

Per l'espai Formació de dones Laila passen un centenar de dones que aprenen català i castellà tot adquirint vocabulari de la vida quotidiana. També fan informàtica, xerrades, sortides culturals, celebració de les tradicions...

Precisament, en l'informe posterior a la visita que va fer Prevost l'any 2016, i on s'intueix un toc d'atenció als agustins, valorava aquest model de compromís laical: “Els nostres centres de Badalona em van impressionar positivament en les dues visites fetes en aquest lloc... i Huelva pel que fa a la pastoral penitenciària... Són dos llocs que responen a allò que avui ens demana l'Església... Avui són els que responen millor a les exigències de l'Evangeli.”

48 ANYS DE RECTOR A SANT ROC

Una de les ànimes de tot plegat ha estat Mn. Felipe, agustí, missioner al Perú i posteriorment destinat a la parròquia de Sant Roc, al capdavant de la qual ha estat 48 anys i on es va jubilar l'octubre passat i ha tornat al seu Lleó natal. “Ha ofert bon servei al barri, celebrant misses en residències de gent gran, visitant els feligresos que no poden venir per portar-los la comunió. També col·laborant amb la Fundació Ateneu Sant Roc al berenar dels nens. En els grups de dones de les tardes, quan fan el cafè, sempre el conviden quan hi passa. Felipe és estimat per tothom, però s'ha guanyat la seva merecuda jubilació i li agraïm tots aquests anys viscuts”, explica Manoli García, parroquiana i compromesa a l'Ateneu i altres espais del barri.

“Agrair la seva proximitat en la dis-

tància, la seva acollida en aquest espai tan nostre, dintre d'un barri on molta gent no troba el seu lloc. Agraïts pel seu tarannà, per potenciar una entitat com la nostra, fer que tingui l'humus per poder créixer i donar esperança i llum a col·lectius que moltes vegades són des-terrats a la perifèria de la societat. Felipe, molts anys sent-hi, escoltant, acollint a tots els qui ens hem aplegat al voltant d'aquesta entitat: educadors, nens, joves, voluntaris, dones. Molts anys fent viure l'Evangeli de manera diferent, fora de sagristies i ritus, apropant-lo a les persones”, sosté Lorenzo Hernando, voluntari i un dels fundadors del grup de muntanya de l'Ateneu.

Certament, en l'informe de Prevost ressona el programa del seu predecessor, el papa Francesc: “Vull una Església pobra per als pobres. Ells te-

LORENZO HERNANDO

“Mn. Felipe ha estat molts anys fent viure l'Evangeli de manera diferent, fora de sagristies i ritus, apropant-lo a les persones”

Les arpilleres donen la dimensió internacional i solidària de l'Ateneu. En aquesta producció artesana tèxtil s'observa un període negre al barri quan van morir molts joves per la droga.

nen molt per ensenyar-nos. A més de participar del *sensus fidei*, en els seus propis dolors coneixen el Crist sofrent. Cal que tots ens deixem evangelitzar per ells. La nova evangelització és una invitació a reconèixer la força salvífica de les seves vides i a posar-los al centre del camí de l'Església. Estem cridats a descobrir Crist en ells, a prestar la nostra veu en les seves causes, però també a ser els seus amics, a escoltar-los, a interpretar i a recollir la misteriosa saviesa que Déu vol comunicar-nos a través d'ells" (*Evangelii gaudium*, 198).

Per això hi ha molt d'Evangelí en la manera de funcionar d'una Fundació aconfessional, com l'Ateneu Sant Roc: la dimensió comunitària, la visió positiva i constructiva i la responsa-

bilitat en el compromís, que dibuixen una pastoral d'acord amb els signes dels temps. Una tasca, a més, necessàriament enxarxada amb els diversos actors del barri: l'institut, el CAP, l'escola Lestonnac... "Prioritàriament, treballem l'acollida de la gent del barri, la formació i la cohesió social. Donem molta força a infància i joves, és bàsic si volem transformar coses al barri. També incidim molt en dones novin-

gudes o que ja porten temps al barri i que no han treballat les llengües", remarca Anna Vicente.

CONSTRUIR UN NOU "NOSALTRES" DES DE LA DIVERSITAT

En la visita de *Catalunya Cristiana* a l'Ateneu es palpa la diversitat d'origens, la llibertat i autoconfiança de les dones pakistaneses que surten de la llar per

ANNA VICENTE

"Donem molta força a infància i joves, és bàsic si volem transformar coses al barri. També incidim en dones novingudes o que ja porten temps al barri i que no han treballat les llengües"

Infants a l'Espai Juguem, disponible als matins per a les escoles del territori i on participen uns 2.500 nens al cap de l'any.

A l'altar de la parròquia de Sant Roc de Badalona ja hi ha l'escut de Lleó XIV, religiós agustí.

aprendre català o castellà, la concentració en el joc d'infants de pell bruna i tot això fa pensar en el "Vers un *nosaltres* cada vegada més gran" del papa Francesc: "L'Esperit del Senyor ens fa capaços d'abraçar tothom per crear comunió en la diversitat, harmonitzant les diferències sense imposar mai una uniformitat que despersonalitza. En l'encontre amb la diversitat dels estrangers, dels migrants, dels refugiats i en el diàleg intercultural que pot sorgir-ne, se'ns dona l'oportunitat de créixer com a Església, d'enriquir-nos mútuament" (missatge de la 107a Jornada Mundial del Migrant i el Refugiats de l'any 2021).

En efecte, l'Ateneu compta amb 359 voluntaris i 25 treballadors amb diferents tipus de jornada que ajuden a pensar i a tirar endavant tots els projectes. L'entitat va rebre l'any 2023 el Premi Voluntariat per la seva tasca de dinamització comunitària amb el propòsit de reforçar la cohesió social al barri de Sant Roc. "És sorprenent el que va passant cada dia amb els voluntaris. Per exemple, el dia de Sant Jordi a les 7

del matí érem 30 persones per muntar 60 m² de carpes i vam estar fins a la tarda venent llibres a preu molt assequible d'1 o 2 euros. Volem acostar la cultura a la gent del barri i que sentin que formen part de la ciutat", relata Vicente.

Continuen treballant per mantenir la independència econòmica amb un 70% de recursos propis (amb una base social de 371 socis i unes 15 empreses i fundacions donants) i el 30% de fons públics (principalment la Generalitat de Catalunya i, a distància, l'Ajuntament de Badalona). Tot això fa de l'Ateneu un singular catalitzador de les energies creatives i educatives al barri: els docents de les vuit escoles del territori porten els seus alumnes a la ludoteca de l'Ateneu o al seu badiu a l'Espai Juguem per, a través del joc, aprendre i socialitzar. "També acollim les dones que es formen i les seves criatures de 0-3 anys. A la tarda tenim el Centre Obert Infantil on fem molta força en els hàbits de neteja, participació, endreça... Intentem garantir en la mesura del possible la part forma-

tiva, que els infants i joves tinguin un berenar saludable, unes activitats de vacances a la natura... Per això, la formació és un eix molt important sobre el que pivoten molts dels projectes de l'Ateneu", remarca Anna Vicente.

Sens dubte, l'Ateneu és l'encarnació de la proposta del papa Francesc en el missatge citat: "Avui l'Església està cridada a sortir als carrers de les perifèries existencials per curar el qui està ferit i buscar el qui està perdut, sense prejudicis o pors, sense proselitisme, però disposada a eixamplar l'espai de la seva tenda per acollir tothom (...) A tots els homes i dones del món els adreço la meua crida a caminar junts vers un *nosaltres* cada vegada més gran, a recompondre la família humana, per construir junts el nostre futur de justícia i de pau, assegurant que ningú no quedi exclòs (...) El futur de les nostres societats és un futur *ple de color*, enriquit per la diversitat i les relacions interculturals. Per això hem d'aprendre avui a viure junts, en harmonia i pau." ■

La conversió ecològica

Agustí Codinach

Déu es fa present en
el ventijol suau, que
respecta la natura

**CARDENAL
LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH**
Arquebisbe emèrit de Barcelona

El llibre de l'Èxode anomena l'Horeb la muntanya de Déu. En algunes pàgines de la Bíblia l'Horeb s'identifica amb el Sinaí, però en realitat l'Horeb és una muntanya propera al Sinaí, en la qual Déu manifestà el seu nom a Moisès i el cridà a la missió d'alliberar el seu poble de l'esclavatge d'Egipte.

També a l'Horeb, el profeta Elies viu un episodi molt significatiu, narrat en el capítol 19 del primer Llibre dels Reis. Elies, perseguit, ha de fugir cap a l'Horeb. Arribat allí, el Senyor li digué: "Surt i estigues dret davant meu dalt de la muntanya, que hi passaré jo, el Senyor." "Aleshores —segueix la narració de la Bíblia— s'aixecà de davant el Senyor un vent huracanat i violent que esberlava les muntanyes i esmicolava les roques,

però en aquell vent el Senyor no hi era. Després del vent, va venir un terratrèmol, però el Senyor tampoc no era en el terratrèmol. Després del terratrèmol va arribar foc, però el Senyor tampoc no era en aquell foc. Després del foc es va alçar un murmuri d'un ventijol suau. En sentir-lo, Elies es tapà la cara amb el mantell, va sortir de la cova i es quedà dret a l'entrada."

Aquesta és la lliçó del profeta Elies a l'Horeb: Déu no està en les forces destructives ni en la violència i la destrucció de la natura; Déu es fa present en el ventijol suau, que respecta la natura.

Els bisbes italians parteixen d'aquest fet per treure'n una invitació a respectar la natura, en la jornada que anomenen "de la salvaguarda de les coses creades" i que organitzen un diumenge de cada any.

"Vivim en un món marcat pel pecat i a la vegada redimit per la gràcia de Jesucrist —afirmen els bisbes d'Itàlia—. Aquesta doble realitat, el pecat i la grà-

cia, travessen totes les coses. Sant Pau, a la carta als Romans, contempla un món que sofreix dolors de part esperant el seu alliberament i el poeta Virgili es va acostar a aquesta visió amb aquell famós mig vers de l'Eneida que diu *Sunt lacrimae rerum*, que es pot traduir dient que "en la natura mateixa, tot plora!"

L'actual crisi ecològica és una manifestació més d'aquest plor. Podem dir que el mateix canvi climàtic, que afecta la qualitat de l'aire, tan necessari per a la vida, n'és també una manifestació. El Compendi de la Doctrina Social de l'Església invita a reflexionar sobre les relacions entre l'activitat humana i els canvis climàtics. Aquests, donada la seva extrema complexitat, han de ser constantment estudiats i seguits a nivell científic, polític i jurídic, en l'àmbit nacional i en l'àmbit internacional. Treballar a favor de la qualitat del medi ambient natural és avui una especial responsabilitat també dels cristians. ■

SOLSONA

Mil·lenari de l'església de Sant Julià de Coaner

El cap de setmana del 10 i 11 de maig va tenir lloc la celebració del Mil·lenari de l'església de Sant Julià de Coaner. El dissabte va haver-hi la inauguració de les restauracions efectuades a l'església de Sant Julià i la torre del castell, i es va estrenar la sardana *Coaner Mil Anys*. El diumenge, es va celebrar una missa commemorativa pel Mil·lenari presidida pel bisbe Francesc Conesa. En acabar hi hagué una trobada de ball de cascavells.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Trobada diocesana d'adolescents i joves: signe d'esperança

Els membres d'Església Jove del bisbat de Sant Feliu de Llobregat van celebrar el dissabte 10 de maig la Trobada diocesana d'adolescents i joves. Enguany, en el marc de l'Any jubilar i amb el ressò de les festes del Sant Crist de Piera, els participants van celebrar-ho fent l'experiència de l'acollida que brinda, amb els braços oberts, el Sant Crist de Piera.

LLEIDA

Celebració de Sant Anastasi

La catedral de Lleida va acollir l'11 de maig l'ofici solemne en honor a sant Anastasi, patró de la ciutat, amb motiu de la seva festivitat, en una cerimònia presidida pel bisbe Salvador, i a la qual van assistir centenars de lleidatans, i bona part de la corporació municipal amb l'alcalde Fèlix Larrosa al capdavant.

TARRAGONA

Cinquantè aniversari de l'església de Segur de Calafell

L'església parroquial de l'Assumpció de Segur de Calafell va celebrar, l'1 de maig, una eucaristia en acció de gràcies pel cinquantè aniversari de la construcció d'aquest temple. Va ser l'1 de maig de 1975 quan l'arquebisbe Josep Pont i Gol va presidir la celebració de consagració d'aquesta església. El temple va ser concebut com a tinença dependent de la parròquia de Sant Cristòfol de Cunit, fins que l'arquebisbe Joan Planellas el va erigir com a parròquia l'any 2021.

TORTOSA

Trobada Infantil Diocesana en el marc jubilar

El diumenge 6 d'abril es portava a terme la tradicional Trobada Infantil Diocesana, però aquest any era especial perquè se celebrava en el marc del gran Jubileu de l'Esperança, per aquest motiu la Trobada es va portar a terme en dos llocs, el primer la catedral i després el Seminari Diocesà. Una bonica i gran Trobada en què vam compartir famílies, xiquets, catequistes, preveres i el nostre bisbe en el marc d'aquest Any jubilar.

TERRASSA

Jornada Diocesana de Pastoral Obrera

Dissabte dia 10, es va celebrar a Bellavista la Jornada Diocesana de Pastoral Obrera, en què moviments i cristians presents en el món del treball es van aplegar sota el lema "Junts canviem el món del treball". Durant la trobada van poder visitar l'exposició itinerant *Rostres i reptes del món del treball avui*.

VIC

Finalitzen les obres de restauració del campanar de Calaf

Després de tres anys, les obres de restauració del campanar de Calaf, símbol indiscutible del poble de l'Anoia, han finalitzat i, diumenge 11 de maig, la parròquia de Sant Jaume de Calaf va celebrar l'acte d'inauguració del campanar, amb una missa solemne presidida pel bisbe Romà i diverses activitats festives i culturals, amb un èxit total de públic.

GIRONA

Missa d'acció de gràcies pel títol de basílica menor a Sant Esteve d'Olot

El bisbe va presidir, l'11 de maig, a la basílica de Sant Esteve d'Olot, la missa d'acció de gràcies per la concessió d'aquest títol. En el presbiteri ja s'han situat els elements propis: l'ombrel·la amb l'escut i el tintinacle, l'escut pontifici i l'encatifat de color grana en l'accés al presbiteri.

URGELL

Sant Miquel d'Engolasters recupera la seva campana

La campana de l'ermita de Sant Miquel d'Engolasters (Principat d'Andorra) tornarà al seu lloc original, després de la benedicció que en va fer Mons. Joan-Enric Vives durant la celebració de la festa de l'Aplec de Primavera, el 8 de maig, i quasi un segle després que l'església emmudís.

FÀCIL A MANGÉ: UNA REVOLUCIÓ EN L'ALIMENTACIÓ DE LA GENT GRAN

A la residència per a gent gran Los Tilos, del Grup Bastón de Oro, van implementar fa 10 anys un projecte per millorar l'alimentació dels residents: la texturització d'aliments. Aquest sistema pioner, anomenat *Fàcil A Mangé*, adapta la textura dels plats a les necessitats individuals de cada persona, garantint una alimentació segura, plaent i equilibrada. Aquest avenç suposa una millora significativa en la qualitat de vida de molts residents que, a causa de diferents condicions mèdiques, tenen dificultats per ingerir aliments en la seva forma original.

Per conèixer millor aquest projecte, el mes de febrer el programa *El Matí de Ràdio Estel* va entrevistar Dacha Jiménez, directora general del Grup Bastón de Oro, i Mónica Blázquez, controler assistencial del Grup Bastón de Oro.

Un sistema adaptat a cada necessitat

Com diu Mónica Blázquez, la texturització està especialment indicada per a persones amb dificultats de masticació o deglució: "Aquestes dificultats poden derivar-se de problemes dentals, malalties neurodegeneratives com el Parkinson o la demència, o trastorns neuromusculars com els ictus," explica. *Fàcil A Mangé* permet que aquestes persones continuïn gaudint dels aliments amb total seguretat i sense risc d'ennuegament. A més, és una eina fonamental per prevenir la desnutrició, un problema habitual en la gent gran, ja que facilita l'assimilació de nutrients essencials.

Característiques principals dels aliments texturitzats

Aquesta innovadora manera de presentar els aliments es basa en quatre pilars fonamentals:

- Seguretat: prevé problemes greus com obstruccions o broncoaspiracions que podrien provocar infeccions respiratòries.

- Eficàcia nutricional: permet que l'organisme assimili millor els nutrients necessaris.

- Valor nutricional: els ingredients utilitzats en la texturització, com la nata, la molla de pa i l'ou, aporten lípids, calci, hidrats de carboni i proteïnes essencials.

Actualment, també es poden texturitzar productes frescos com l'enciam i la fruita.

-Experiència sensorial: manté el sabor i l'aparença original dels aliments, fent que el menjar sigui més atractiu i agradable per als residents.

D'altra banda, un dels aspectes més destacats del projecte és que s'adapta a cada persona de manera individualitzada, ja que permet crear menús que s'ajusten a les seves necessitats i preferències. Això no només n'afavoreix el benestar físic, sinó que també ajuda a mantenir una relació positiva amb el menjar, evitant la frustració que pot generar la incapacitat de consumir certs aliments.

Un projecte amb una llarga trajectòria

Tot i que la texturització d'aliments sembla una tendència recent, el Grup Bastón de Oro la va començar a implementar fa una dècada. "El tomàquet va ser un dels primers aliments que vam texturitzar, i encara avui és un dels productes estrella," explica Dacha Jiménez. "Els residents no només reconeixen el gust

dels aliments, sinó que també en gaudeixen com si fossin en la seva forma original."

Amb el pas dels anys, el projecte ha anat evolucionant, perfeccionant les tècniques de texturització i ampliant la varietat d'aliments que es poden adaptar. Actualment, es poden texturitzar no només carns i verdures, sinó també productes frescos com l'enciam i la fruita, assegurant així una dieta equilibrada i variada per als residents.

Gran acceptació entre els residents i les famílies

Des de la seva implementació, *Fàcil A Mangé* ha tingut una acollida molt positiva. "Les famílies es van sorprendre molt quan van tastar els plats texturitzats," recorda Blázquez. "Un cas molt emotiu va ser el d'una resident amb Alzheimer que, malgrat el seu deteriorament cognitiu, va reconèixer el gust de la botifarra i la va gaudir com si fos en la seva forma original."

Les reaccions positives no es limiten als residents, sinó que també

han tingut un impacte en les seves famílies, que veuen en aquest sistema una solució efectiva per garantir una alimentació adequada als seus éssers estimats. Així mateix, els professionals sanitaris de la residència valoren molt positivament aquesta iniciativa, ja que facilita la seva tasca i contribueix a mantenir un bon estat de salut dels residents.

Amb aquest sistema, la residència de *Los Tilos* pot oferir una solució efectiva i innovadora que garanteix una bona nutrició sense renunciar al plaer de menjar. És un clar exemple de com la innovació pot millorar la qualitat de vida de la gent gran i marcar la diferència en el seu dia a dia. ■

El Fàcil A Mangé ajuda a mantenir una relació positiva amb el menjar

Grupo
Bastón de Oro

A la residència de *Los Tilos*, del Grup Bastón de Oro, s'adapta la textura dels plats a les necessitats individuals de cada persona.

Un panorama descoratjador en la major sequera de la conca

IMPACTE EN LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA A L'AMAZÒNIA

OSCAR FELIPE TELLEZ D.

Treball col·laboratiu: *Radio Ucamara, Red Eclesial Panamazònica (REPAM), REPAM Perú i REPAM Colombia*
Fotos: REPAM

Lasequeras s'entén com una anomalia en el clima que s'esdevé en certs períodes i que es caracteritza per l'absència de pluges en determinats territoris. Els impactes negatius del canvi climàtic han generat que els escenaris hidrològics siguin més extrems. Avui dia, les poblacions amazòniques veuen afectades la dieta diària, mentre que els índexs de desnutrició cròni-

ca augmenten a causa de la inseguretats alimentària i l'economia local es veu estancada pels canvis radicals del clima.

Expliquen els ancestres que una dona malalta, amb el cos ple d'una granissada, abandonada pel marit enmig de la selva, es va asseure davant de l'arbre sagrat; allí va tenir una mort ràpida. Del cos en van sortir arrels i branques. Es tractava de la iuca i del seu fruit. A poc a poc la gent va començar a trobar aquest tubercle i a consumir-lo. Així va ser com la iuca es va convertir en una important font d'aliment per al poble kukama.

Sembrar i collir iuca és una pràctica característica de kukames i altres

pobles indígenes establerts a l'Amazònia; s'hi sumen les feines en plantacions de plàtan, blat, tomàquet, altres verdures i fruites tropicals. Amb tot, hi ha factors globals que generen un impacte negatiu en la seguretat alimentària de les poblacions amazòniques. L'extrema sequera posa en perill els mitjans de producció dels qui conviuen i interactuen en aquest immens territori verd i n'altera les garanties de vida a la regió i arreu del món.

L'any 2024 va registrar xifres rècord pel que fa a altes temperatures i minva dels rius, torrents i altres fonts d'aigua a l'Amazònia. En el seu moment, la ciutat de Manaus, en ter-

ritori brasiler, va reportar 40° Celsius de temperatura mitjana; el mateix va passar al districte d'El Porvenir, a l'Amazònia peruana, on la temperatura es va col·locar 5,8° Celsius per damunt de la mitjana segons l'estació meteorològica. Cal sumar-hi les mesures que es fan del cabal del riu Amazones, que ha baixat al nivell de l'última gran sequera (registrada l'any 2010).

La situació va esdevenir una preocupació històrica. I és que, segons l'informe *Sequeres a l'Amazònia*, elaborat pel Pànel Científic per l'Amazònia (SPA), la tendència és que les crisis hidrològiques es manifestin cada 100 anys; però, l'Amazònia ha registrat dos grans esdeveniments crítics en només 14 anys (2010 i 2024). El mateix informe assenyalava que entre els anys 1903-1994 es van registrar set períodes de sequeres extremes; entre 1995-2023 el nombre de sequeres extremes va ser de sis. S'hi suma el panorama del 2024, que no és més que la representació d'un canvi dràstic en el clima global.

DIFICULTATS AGRÍCOLES A LA CONCA

L'anormalitat en el comportament climàtic ha generat un seguit de problemes en granges i parcel·les. Les feines de sembra, collita i posterior comercialització de productes es veuen fortament impactades per la crisi climàtica. Els pobladors de les

comunitats natives afronten el dia a dia sota un seguit de condicions que els afecten els mitjans de vida. La manca d'aigua no únicament dificulta les feines de reg, la qualitat de les collites minva en no arribar als nivells d'aigua normals en zones inundables; de la mateixa manera, el trajecte que implica el procés de comercialització es fa més llarg, cosa que afegeix més dificultats al desenvolupament de les economies locals.

L'*Atlas de Vulnerabilidad Hidroclimática de la Región Amazónica*, impulsat per l'Organització del Tractat de Cooperació Amazònica (OTCA) i el Programa de les Nacions Unides

per al Medi Ambient, assenyalava que "els impactes per sequeres es veuen reflectits principalment en el sector agropecuari, en la població per accés a l'aigua i en els incendis forestals (57%) com un fet associat a les sequeres". Cal sumar-hi que una "alta dedicació" a les activitats agropecuàries i una baixa aptitud dels sòls per a activitats agrícoles, en el marc de temps de sequera, poden ser factors determinants per generar impactes (negatius) considerables en l'economia de comunitats i assentaments de l'Amazònia.

L'anàlisi feta del període de sequera 2023 exposa que prop de 150

mil famílies i unes 600 mil persones, entre pobles indígenes i habitants de zones rurals i riberenques, van patir dificultats per accedir a aliments, aigua, assistència mèdica i escenaris per a la comercialització de productes; l'aïllament generat per la sequera es va prolongar durant mesos i va augmentar el risc d'inseguretat alimentària de les famílies amazòniques. Encara que no hi ha xifres clares, el 2024 va haver-hi escenaris devastadors com el que exposa el Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF): “Prop de 420 mil infants han quedat sense menjar, accés a l'aigua potable i a l'educació a causa de la forta sequera. La falta d'aliments, causada per la sequera del canvi climàtic, augmenta el risc de malnutrició, emaciació, endarreriment del creixement i fins i tot la mort.”

ESCASSETAT DE PEIX EN RIUS I LLACUNES

La pesca és una de les feines més importants per als habitants del territori amazònic. Tradicionalment, les comunitats riberenques han depès de la recollida de peix per incorporar-lo a la dieta i per a l'intercanvi econòmic. Les variacions climàtiques, comunes a la selva, permeten el desenvolupament d'un seguit de dinàmiques que, en condicions normals, mantenen les feines de pesca sense cap afecció. Durant els períodes normals de sequera és comú que espècies de peixos i altres animals busquin cossos d'aigua profunds i permanents; això no obstant, les sequeres extremes fan que les espècies aquàtiques quedin atrapades en fonts d'aigua aïllades, de manera que veuen alterada la seva interacció i fins i tot reproducció.

El Pànel Científic per l'Amazònia (SPA) ha informat que en la sequera del 2023 una gran quantitat de dofins rosats i espècies de peixos van morir a causa de l'augment desmesurat de la temperatura de l'aigua. El 2024, pescadors de l'estat Pará, a l'Amazònia brasilera, van reportar la mortaldat de 15 a 20 tones de peix i altres espècies a causa de la sequera extrema; al peix s'hi van sumar les troballes de cossos sense vida de caimans, tortugues i rajades. També, la falta d'aigua en zones inundables (com llacunes interconnectades als grans rius) va generar una minva considerable en l'economia lligada a la producció de *paiche* o *pirarucú*, un peix gros que s'ha convertit en font de sosteniment econòmic i diari per a famílies riberenques al Brasil, Colòmbia i el Perú.

A la conca del riu Marañón (afluent que dona pas al riu Amazonas), específicament a la zona del torrent de Chiriyacu, els pobladors kukama van superar els impactes negatius de la sequera a través de la seva força de treball. Això sí, els conreus de síndria, arròs i verdures van minvar a causa de la falta d'aigua; la dieta del dia a dia durant la sequera no comptava amb els components alimentaris que requereixen infants, joves en creixement, mares gestants i adults. S'hi suma que l'obtenció de peix s'havia de fer a la ciutat de Nauta, que pels efectes de la sequera es va arribar a situar unes 10 hores riu avall.

EL CAS A LA ZONA DEL CHIRIYACU

Jorge Mejía Castillo és un dels habitants de la comunitat d'Olaya a la zona del Chiriyacu; fa 22 anys que viu al territori i ha qualificat la sequera del 2024 com el període de variació climàtica més fort que ha viscut mai. “No podem sortir al Marañón per anar a la ciutat i portar els productes; no hi ha peixos per pescar, hem d'anar més lluny per aconseguir-ne; les collites i els conreus de fruita com la síndria són pèssims”, va afirmar Mejía Castillo en ser consultat sobre els principals impactes del canvi climàtic en la seva comunitat. I és que els habitants del torrent van viure la sequera del 2024 empenyent, riu avall, les canoes carregades dels productes que van poder collir. Les deu hores de trajecte fins al punt de comercialització més proper obee-

xen a un aïllament generat per un descens de fins a un 90% del torrent de Chiriyacu.

Delicia Vela Ahuanari, veïna de la comunitat de San Jorge a la desembocadura del Chiriyacu, va manifestar un seguit de problemes que són comuns a la conca i que abasten des de les llars fins als espais de comercialització dels productes. “Treballem molt, però la calor és molt forta, no podem rentar-nos al riu, no tenim aigua. Els avis ens expliquen que tenien força llacunes amb peixos grans, ara no”, van ser les paraules de l’habitant de San Jorge.

El Fons de les Nacions Unides per a l’Alimentació i l’Agricultura (FAO) estableix que l’agricultura és el sector més impactat per les èpoques de sequera. L’impacte directe comporta la reducció dels índexs de productivitat i qualitat dels conreus, la mort d’animals que són necessaris per a una dieta equilibrada, l’augment dels incendis forestals i menys oportunitats d’ingressos econòmics derivats de l’activitat agrícola. A la zona del torrent Chiriyacu, l’economia i la dieta van lligades a la sembra de l’arròs, les hortalisses, les verdures i les síndries. Les parcel·les es van veure perjudicades per la falta d’aigua en terrenys inundables. El 2024 es va prioritzar la baixa producció per al sosteniment econòmic mentre que la dieta de les llars es va basar només en el consum de plàtan i iuca (aliments que, com que no van acompanyats d’altres fonts d’aliment, no aporten les vitamines i els nutrients bàsics d’una dieta equilibrada).

EL PANORAMA DESCORATJADOR DE LA CONCA

Els testimonis obtinguts a la zona del Chiriyacu transmeten una realitat que es va generalitzar a tota l’Amazònia; des de la selva alta del

Perú, Bolívia, l’Equador i Colòmbia, fins a la selva baixa al Brasil, Veneçuela, Guyana, la Guaiana i Surinam. La sequera de l’any 2024 és, de moment, la variació climàtica més forta que ha patit la Panamazònia. I és que, després d’una gran sequera, s’espera una època igual d’intensa de pluges.

La pèrdua en la qualitat de la terra continuarà sent una constant a tota l’Amazònia davant dels fets climatològics extrems. Sixto Pizango, poblador de la comunitat de San Jorge al torrent Chiriyacu, va expressar en el seu moment: “La sequera genera problemes en la producció, en la línia de conreu. Anys enrere, sembrà-

La primera immobiliària amb valors cristians de Catalunya

PROMOCIÓ

Vengui el seu immoble amb nosaltres i li regalem l’IBI de tot l’any, el certificat energètic i la cèdula d’habitabilitat.

- **Compra i venda d’immobles (cases, pisos, locals)**
- **Administració de finques**
- **Lloguer de cases i pisos (estem especialitzats en lloguer per temporada)**
- **Comprem edificis (no importa l’estat en què estiguin)**

936 170 916
616 854 891
696 620 072

joan@hkinvest.es
marian@hkinvest.es

<https://hkinvest.es/>

Carrer d’Europa 8, Barcelona
(darrere d’El Corte Inglés - María Cristina)

vem qualsevol llavor i creixia sense necessitat de productes químics. Teníem una producció pura, natural, ecològica... la generació d'avui, els nostres fills, tots tenim un aliment transgènic; per això no hi ha un desenvolupament físic, mental i intel·lectual. No tenim una alimentació adient." Les sequeres extremes i les posteriors crescudes redueixen la qualitat dels terrenys i les possibilitats d'obtenir-ne collites netament orgàniques.

Beder Camacho Arbildo, metge general del centre de salut de Nauta (Amazònia peruana), ha establert que, de forma paral·lela a les malalties virals que afecten els habitants dels territoris amazònics pel consum d'aigua en condicions no aptes, els centres mèdics veuen com els índexs de malnutrició augmenten en l'època d'extrema sequera. El professional de la salut va afirmar que "el consum únic de plàtan i iuca afecta el metabolisme. Si només ens alimentem d'això i no de proteïnes es genera un desequilibri que a la llarga esdevé obesitat. La falta de peix a les fonts d'aigua genera malnutrició. A més, la sequera genera un risc per a les comunitats, ja que moltes no tenen un centre de salut i davant d'una emergència, el trànsit fluvial és molt complicat".

La sequera continuarà present a l'Amazònia. De la cura del bosc i la biodiversitat amazònica en depenen la regulació climàtica de la regió i del món. També, de l'ús que es faci de la terra en depèn la seguretat alimentària de centenars de comunitats i dels 40 milions de persones que les habiten. L'extracció de recursos afebleix la vida a les fonts d'aigua; la tala excessiva compromet el cicle normal de sequera i pluja generant escenaris extrems que perjudiquen les comunitats. La comercialització il·legal de terrenys està marcada per les cremes generalitzades que provoquen la destrucció del bosc amazònic. Hi podem afegir que l'expansió de monocultius, el narcotràfic i l'extracció de minerals (particularment or i coltan) i hidrocarburs també generen la degradació del bosc tropical amazònic i, per tant, del cicle de l'aigua en el corredor Atlàntic-Amazònia-Andes. La Panamazònia necessita una intervenció directa que permeti que el planeta mantingui les garanties i els mitjans de vida de tota la humanitat. ■

TICA FONT
Centre Delàs d'Estudis
per la Pau

El món i la política es polaritzen,
aconseguirà el Papa que l'Església
no es polaritzi?

Nou papat, nous reptes i esperança

Després de plorar la pèrdua del papa Francesc toca escoltar el nou papa Lleó XIV, que necessitarà un temps per decidir aspectes del seu papat. En quins aspectes es vol centrar? Per més que ell esculli l'accent del seu papat, de ben segur que els esdeveniments de la vida, els reptes als quals hagi de fer front per part de la vida dels fidels, de la cúria, de la societat o els esdeveniments polítics també li marcaran l'agenda i l'estil de papat que vol transmetre.

De moment en els dos primers discursos ha parlat de la pau, d'una pau desarmada i d'una pau desarmant. Ha demanat la pau per a Ucraïna i per a Palestina i, encara que no hagi esmentat el sofriment i dolor dels que pateixen la guerra, ens mostra que tots som veïns dels que sofreixen. Ha cridat a construir ponts de diàleg.

Les meves impressions, pel poc que hem vist en els reportatges i les aparicions en tres dies, ens mostren un Papa que vol ser proper a la gent i en especial a la gent més senzilla i pobra. No sé si tindrà el carisma comunicatiu del papa Francesc, però crec que serà un Papa pastor, per sobre del Papa polític.

Quan ha parlat de construir ponts, no se en què devia estar pensant, no sé de quins ponts per obrir quines vies de diàlegs o entre quines dues ribes, però

aquests dies quan en algú mitjà parlaven dels cardenals conservadors i en concret dels cardenals nord-americans i la possibilitat que vulguin provocar un cisma veiem una demanda de ponts entre l'Església políticament conversadora, que també representa una societat conservadora, i una altra Església que vol estar amb els pobres i amb els que sofreixen. Construir aquests ponts no serà fàcil, la tasca és complexa i requerirà molta reflexió per trobar la manera d'aconseguir que tots els catòlics continuïn junts a pesar de les diferents aspiracions sobre com volen que sigui l'Església en un futur. El món i la política es polaritzen, aconseguirà el Papa que l'Església no es polaritzi?

Observem un món canviant, on consensos que donàvem per establerts són qüestionats: l'Estat, la democràcia o la política. Aquest mateix corrent incidirà amb més força en el si de l'Església i sembla que el Papa, la cúria i els cardenals hauran d'abordar-lo.

Altres reptes el papa Francesc ja els havia abordat, la intel·ligència artificial, les armes de destrucció massiva o inhumanes i el canvi climàtic. Lleó XIV ja ens ha anunciat la necessitat d'abordar-los i segurament elaborarà alguna encíclica.

Solament ens queda pregar per ell, perquè l'Esperit Sant el doti de força per aguantar els embats i il·luminar-nos pel camí més correcte i sensat. ■

L'esperança ens dona la capacitat d'obrir-nos a la llum de Déu per cantar tots junts l'al·leluia pasqual

L'esperança enmig del dubte

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benlloguts, durant aquests diumenges de Pasqua ens hem fixat en les experiències sorprenents dels deixebles, homes i dones que descobreixen el Ressuscitat enmig seu. Nosaltres, com a Església santa, hem rebut l'herència del Credo a través de la seva fe, un regal de l'Esperit que no podem obviar i que celebrem especialment enguany amb motiu dels 1.700 anys del Concili de Nicea (maig-juliol 325).

Tot i així, també com als deixebles, a voltes se'ns obren dins del cor una sèrie de dubtes i incomprendiments. Ens diuen que han trobat el se-

pulcre buit, que l'han vist en el camí i a les cases, però quin deu haver estat realment el destí del Mestre? I si fos tot una manera de parlar o fruit d'un estat anímic? Voldríem, com l'apòstol Tomàs, comprovar que el Senyor és realment viu. Voldríem contemplar-lo reflectit en el nostre món i en la nostra Església. Voldríem evidències del seu poder salvador i santificador. I en canvi, trobant-nos amb tantes dificultats i desencerts, ens encercla la desconfiança. Podem realment esperar en aquell que prometia un cel nou i una terra nova?

Deixem que aquests dubtes surin cap enfora, sense judicar-nos ni escandalitzar-nos. Els interrogants són benvinguts si deixen pas a la reflexió, a la profunditat i a la maduresa de la fe. Però quedar-nos en la superficialitat del dubte ens fa mal i ens torna autoreferents, perquè només ens fiem de nosaltres mateixos, d'allò que podem comprendre per les nostres capacitats pròpies i limitades.

Cerquem la intel·ligència de la fe, una saviesa que ens arriba a través de l'experiència, a través de l'encontre

real i íntim amb el Senyor, a través de la confiança que ens asserena. El teòleg Joseph Ratzinger ho expressava molt bé quan deia: "La voluntat (el cor), doncs, il·lumina prèviament l'enteniment, introduint-lo en l'assentiment. Així, el pensament comença a veure-hi, però la fe no sorgeix de la comprensió, sinó de l'escolta" (*Convocados en el camino de la fe*, p. 25).

Per això, la pregunta clau no és si ho entenem tot, sinó, més aviat, si ens hi volem adherir: si ens decidim lliurement per obrir el nostre cor, si estarem disposats a superar obstacles i pors. Com als deixebles, abans que els nostres dubtes s'esvaeixin, Jesús ens dona la missió d'anunciar i predicar la novetat del Regne. És obeint la seva crida que en som testimonis, perquè el reconeixem viu en el cor de la humanitat sencera.

L'esperança no és un conte per aquietar consciències infantils. L'esperança ens dona la capacitat d'obrir-nos a la llum de Déu per cantar tots junts l'al·leluia pasqual.

Ben vostre. ■

Fidel a la gran tradició intel·lectual de l'Església, com a bon agustinian, Lleó XIV promourà un diàleg fecund entre la fe i la raó

JOAN-ENRIC VIVES

Arquebisbe d'Urgell

Amb l'elecció del papa Lleó XIV, l'Església universal inicia un nou camí ple d'expectatives i profund sentit espiritual. Cada nou pontificat és, d'alguna manera, un signe dels temps i una resposta de Déu a les necessitats del moment històric que vivim. En aquest cas, el papa Lleó es presenta com una figura amb fort arrelament en la Tradició, en el solc del papa Francesc i, alhora, amb una mirada serena, oberta i lúcida envers els reptes contemporanis. Nascut a Chicago l'any 1955, professà com a religiós agustinian, missioner, que va servir com a bisbe de Chiclayo (Perú) i posteriorment com a prefecte del Dicasteri per als Bisbes, on va destacar pel seu profund coneixement teològic i la seva sensibilitat pastoral. És reconegut per la seva formació sòlida en Matemàtiques, Teologia i Dret Canònic, així com per una espiritualitat marcada per la simplicitat evangèlica, la contemplació i el diàleg obert. Ha estat també una veu activa en favor de la justícia social i la pau, a prop dels necessitats, comptant molt amb els laics, i promovent la reconciliació social. En ser elegit

Acollim el papa Lleó XIV amb joia i esperança

com a Successor de Pere, ha escollit el nom de Lleó XIV, evocant la figura del papa Lleó XIII (1810-1903), símbol del diàleg modern entre l'Església, la societat i el món obrer, i indicant així una voluntat clara de continuïtat i d'obertura envers la nova era del coneixement i la comunicació.

Des del primer moment, el seu estil i les seves paraules han captat l'atenció del món sencer. Amb un to serè però ferm, el papa Lleó XIV ha posat de manifest que el seu servei al Poble de Déu estarà marcat per la claredat doctrinal, la centralitat de Crist i un fort accent pastoral i sinodal, especialment orientat a aquells que viuen més allunyats de l'Església o es troben ferits per la indiferència espiritual del nostre temps. El nou Papa entén el seu ministeri apostòlic vinculat a la veritat de l'Evangeli com a font de llibertat i en continuïtat amb la gran Tradició de l'Església. Lleó XIV encarna la convicció que la fidelitat a la doctrina de l'Església és compatible amb una acollida plena de misericòrdia, especialment per a aquells que cerquen Déu sincerament. Aquest equilibri entre veritat i caritat sembla que pot ser un dels eixos del seu pontificat.

També ens va saludar amb la

pau del Ressuscitat i ens va dir que "mai més la guerra!" i que calia esforçar-nos per la pau global. Va expressar la seva preocupació per la situació mundial, afirmant que la 3ª Guerra Mundial podria haver començat "a trossos". Va demanar una pau "desarmant i desarmada", una pau "justa i duradora" a Ucraïna i un alto el foc immediat a Gaza, alhora que celebrava l'acord de cessament del foc entre l'Índia i el Pakistan, i va pregar per l'alliberament dels ostats israelians retinguts per Hamas. Fidel a la gran tradició intel·lectual de l'Església, com a bon agustinian, Lleó XIV promourà un diàleg fecund entre la fe i la raó, entre l'Evangeli i la cultura contemporània. En un món que sovint presenta la religió com a contrària al pensament lliure, ell defensa que creure no és renunciar a pensar, sinó obrir-se a una veritat més plena. Aquesta actitud el converteix en un Pontífex especialment atent al món acadèmic, als joves i a tots aquells que cerquen sentit. Us animo a rebre el nou Sant Pare Lleó XIV amb esperança, pregària i disponibilitat, i que, com a diòcesi, sapiguem caminar en comunió amb ell, units com a membres vius del Cos de Crist. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Té significat la paraula “Jesús”?

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

“Tindrà un fill, i li posaràs el nom de Jesús, perquè ell salvarà dels pecats el seu poble” (Mt 1,21).

Jesús significa “YHWH és la salvació”. En el seu nom ja hi ha la clau de volta del seu anunci, i és que, des de la perspectiva bíblica, els noms no són neutres, sinó que expressen l'essencial d'allò que durà a terme qui els porta. El nom de Jesús, relata Mateu, és un disseny de Déu mateix revelat en somnis a Josep. L'evangelista accentua d'aquesta manera la vinculació divina de la missió i d'aquell que la durà a terme, no tan sols per l'excepcionalitat que emmarca el naixement, sinó per la pròpia elecció del nom. En la mateixa revelació dels somnis, ja anuncia la seva futura acció salvadora. I és que en Jesús es revela el rostre humà de Qui ha apostat des de l'inici per la salvació, com es recull ja en el relat de l'Èxode, experiència fundacional del poble. En Ell es dona la revelació definitiva. La salvació però, no tan sols queda relligada a l'esperança d'una vida futura, sinó d'una Vida plena que s'expressa en cadascuna de les experiències vitals i que pot començar aquí i ara. Jesús guareix, acull, acompanya, guia, serveix... tot posant en el centre la persona humana i la seva dignitat. És a la llum de la seva Passió, Mort i Resurrecció que el seu mestratge, la seva manera de viure i de fer són revelats en la plenitud. Jesús es revela com a Fill del Pare, com a “Déu amb nosaltres”, és a dir, com a l'Emmanuel, acomplint tot allò anunciat pels profetes (Is 7,14). Com Mateu torna a subratllar, recollint les paraules de Jesús: “Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món” (Mt 28,20b).

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

La pau del ressuscitat

P. LLUC TORCAL

Monjo de Poblet

Il·lustració: Glòria Monés

Acabem de viure un temps fort, un temps important en la vida de l'Església: la mort d'un Papa extraordinari i el regal d'un nou Papa, que s'ha guanyat ja el cor dels fidels.

En efecte, només sortir al balcó de la basílica de Sant Pere, davant la multitud que l'esperava joiosa, ens va donar el millor regal de Pasqua, la pau de Crist: “Que la pau sigui amb tots vosaltres!” I parlava de la pau de Crist, de la pau pasqual, aquella de què parla l'Evangelí que comentem: “Us deixo la pau, us dono la meua pau.” Aquella pau que, no essent com la que dona el món, expressa la regeneració del gènere humà produïda per la mort i la resurrecció de Crist; la pau que manifesta la victòria definitiva sobre el desordre que el pecat havia introduït a l'obra creadora de Déu, sotmetent-la al dolor, al sofriment i a la mort. Aquella pau que neix de la reconciliació de tot en Crist. I aquesta pau és la que ens ha desitjat la primera salutació del papa Lleó XIV.

Una pau que té com a qualitats, tal com ell mateix les ha definides, ser desarmada i ser capaç de desarmar. Perquè quan la humanitat viu de la pau de Crist, les armes, i l'odi que les acompanya, no tenen cabuda i les relacions humanes esdevenen frateres. Per això el Papa afegia a

aquest desig de viure de la pau de Crist, una súplica perquè, sense por, caminéssim units amb Déu i entre nosaltres, tot recordant que estem sempre a les mans de Déu.

Per això, també aquest Evangelí demana que no tinguem por i que els nostres cors s'asserenin. No es tracta de no veure la realitat del nostre món, de no ser conscients dels nostres problemes i dels perills que comporten les ambicions d'uns pocs dirigents d'aquest món per la pau del món. Es tracta de comprendre que la pau definitiva no ve del món, dels seus paràmetres i de les seves negociacions, gairebé sempre subjectes a interessos particulars, sinó que ve del Crist ressuscitat, que converteix els cors i hi envia el seu Esperit Sant, l'Esperit d'amor. Perquè, allí on hi ha l'Esperit, hi ha Déu, hi viu l'amor: un amor que ens agermana, lluny de tot odi i distinció, perquè ens fa reconèixer allò que som profundament als ulls de Déu: criatures de Déu, fills de Déu, germans en el Crist. Aquesta és la vertadera pau que el papa Lleó ens desitjava tot estrenant el seu pontificat.

Demaneu a l'Esperit Sant que vingui als nostres cors, perquè la pau del Senyor romangui en nosaltres: “Veniu, Esperit Sant!” ■

VI Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 15,1-2.22-29

L'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables

Lectura dels Fets dels Apòstols

En aquells dies, uns que havien baixat de Judea ensenyaven als germans d'Antioquia que si no es feien circumcidat d'acord amb la Llei de Moisès no podien salvar-se. Això portà una desavinença i una discussió tan seriosa de Pau i Bernabé amb ells que decidiren que Pau i Bernabé, amb alguns més, pugessin a Jerusalem per tractar d'aquesta qüestió amb els apòstols i els preveres.

Llavors els apòstols i els preveres, amb tota la comunitat reunida, decidiren d'elegir uns delegats i enviar-los a Antioquia junt amb Pau i Bernabé. Els elegits foren Judes, conegut també amb el nom de Bar-Sabàs, i Siles, homes que es distingien com a dirigents en la comunitat dels germans. Els donaren aquesta carta: "Els apòstols i els preveres saluden com a germans els germans no jueus d'Antioquia, de Síria i de Cilícia. Hem sabut que alguns havien vingut d'entre nosaltres sense la nostra autorització, us havien pertorbat amb les seves opinions i havien inquietat els vostres esperits. Per això hem decidit unànimement d'escollir uns representants nostres per enviar-vos-els junt amb els nostres estimats Bernabé i Pau, que han entregat les seves vides per la causa del nostre Senyor, Jesucrist. Els qui us enviem són Judes i Siles. Ells us exposaran de paraula això mateix que us diem per escrit, i és que l'Esperit Sant i nosaltres hem cregut que no us havíem d'imposar cap altra càrrega que aquestes indispensables: que us abstingueu de menjar carn sacrificada als ídols, de menjar sang i animals ofegats i de contraure un matrimoni entre pròxims parents. Fareu bé de guardar-vos de tot això. Adeu-siau."

Salm responsorial

66

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi,
que ens faci veure la claror de la seva mirada.
La terra coneixerà els vostres desigis,
i veuran tots els pobles la salvació.

R. Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora.

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig.

Vós regiu el món amb justícia,
regiu les nacions amb rectitud,
i guieu els pobles de la terra. *R.*

Que us lloïn les nacions, Déu nostre,
que us lloïn tots els pobles alhora.
Que Déu ens beneeixi,
i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. *R.*

Al·leluia

*Qui m'estima farà cas del que jo dic;
el meu Pare l'estimarà i vindrem a viure amb ell.*

Evangelí

Jn 14,23-29

L'Esperit Sant us farà recordar tot el que us he dit

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: "Qui m'estima farà cas del que jo dic; el meu Pare l'estimarà i vindrem a viure amb ell. Els qui no m'estimen no fan cas de les meves paraules, que no són meves,

Lectura segona

Ap 21,10-14.22-23

M'ensenyà la ciutat santa que baixava del cel

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan

L'àngel em transportà en l'esperit dalt una muntanya gran i alta, i m'ensenyà la ciutat santa de Jerusalem, que baixava del cel, de la presència de Déu, i la glòria de Déu l'envoltava. Resplendia com les pedres més precioses, com un jaspí de transparència cristal·lina. Tenia una muralla gran i alta, amb dotze portes. A les portes hi havia dotze àngels i dotze noms gravats, que són els de les dotze tribus d'Israel. Tres de les portes miraven a llevant, tres al nord, tres al sud i tres a ponent. La muralla reposava sobre un fonament de dotze pedres que duia els noms dels dotze apòstols de l'Anyell. No hi vaig veure el santuari del temple, perquè el Senyor, Déu de l'univers, amb l'Anyell, és el santuari. La ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror i l'Anyell li fa llum.

sinó del Pare que m'ha enviat. Us he dit tot això mentre era amb vosaltres, però el Defensor, l'Esperit Sant que el Pare enviarà en nom meu, us farà recordar tot el que us he dit i us ho farà entendre. Us deixo la pau, us dono la meva pau. No una pau com la que dona el món. Que s'asserenin els vostres cors, no us acovardiu! Heu sentit que us deia: 'Me'n vaig, però tornaré.' Si m'estimeu, us alegrareu de saber que me'n vaig al Pare, perquè el Pare és més gran que jo. Us ho dic per endavant perquè cregueu quan ho veureu." ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE PASQUA
SALTERI: SETMANA 2

Maig

25. DIUMENGE

VI Diumenge de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 15,1-2.22-29 / Salm 66 / Apocalipsi 21,10-14.22-23 / Joan 14,23-29
SANTORAL: Beda el Venerable, mjo.; Magdalena Sofia Barat, rel.; Urbà I, p. i mr.; Vicenta-Maria López Vicuña, rel. i fund.

26. DILLUNS

Sant Felip Neri, prev. (MO), Blanc. Lectures: Fets 16,11-15 / Salm 149 / Joan 15,26-16,4a. A Sant Feliu de Llobregat: **Dedicació de l'església catedral** (S i F), *Blanc*
SANTORAL: Eleuteri, p. i mr.; Quadrat, mr.; Zacaries, b.

27. DIMARTS

Fèria, *Blanc*. O bé, **Sant Agustí de Canterbury, b. (ML), Blanc.** Lectures: Fets 16,22-34 / Salm 137 / Joan 16,5-11. A Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Vic: **beat Josep Tous i Soler, prev. (ML), Blanc**
SANTORAL: Berenguer, mjo.; Juli, mr.

28. DIMECRES

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 17,15-22-18,1 / Salm 148 / Joan 16,12-15. A Lleida: **Dedicació de l'església catedral**

(S i F), *Blanc*. A Sant Feliu de Llobregat: **Sant Felip Neri, prev. (MO), Blanc.** A Urgell: **Sant Just, b. (MO), Blanc.** A Solsona: **Sant Just, b. (ML), Blanc**
SANTORAL: Emili, mr.; Germà, b.; Maria-Anna de Jesús Paredes, rel.

29. DIJOUS

Fèria, *Blanc*. O bé, **Sant Pau VI, p. (ML), Blanc.** Lectures: Fets 18,1-8 / Salm 97 / Joan 16,16-20. A Tortosa: **Sant Pere Màrtir Sans i Jordà, b. i mr. (ML), Vermell**
SANTORAL: beat Fèlix de Nicòsia, rel.; beat Ramon Escrivà, mr.

30. DIVENDRES

Fèria, *Blanc*. O bé, **Sant Ferran (ML), Blanc.** Lectures: Fets 18,9-18 / Salm 46 / Joan 16,20-23a. A Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa i Vic: **beat Pere Tarrés, prev. (ML), Blanc**
SANTORAL: beata Baptista de Varano, vg.; Emília; Joana d'Arc, vg.

31. DISSABTE

Visitació de la Benaurada Verge Maria (F), Blanc. Lectures: Sofonies 3,14-18 / Salm Isaïes 12.2-3.4bcd.5-6 / Lluc 1,39-56
SANTORAL: Pasqual, diac.; Peronella, vg.

El Sant 29 de maig

Sant Pau VI, papa

Giovanni Battista Montini va néixer a Concesio, Brescia el 26 de setembre del 1897. L'any 1916 va ingressar al Seminari de Brescia i quatre anys més tard, el 1920, va rebre l'ordenació sacerdotal. Després de treballar al servei diplomàtic de la Santa Seu i durant alguns mesos a la nunciatura apostòlica de Varsòvia, l'1 de novembre del 1954 va rebre inesperadament el nomenament com a arquebisbe de Milà. Va ser el primer cardenal a rebre la porpra cardenalícia de mans de Joan XXIII, el 1958. Va participar en el Concili Vaticà II, on va defensar obertament la línia reformadora. Finalment, el 21 de juny del 1963, va

ser elegit Papa i va prendre el nom de Pau, amb una clara referència a l'apòstol evangelitzador. La seva voluntat de diàleg dins l'Església, amb les diverses confessions i religions i amb el món, va ser al centre de la seva primera encíclica *Ecclesiam suam* del 1964, seguida de sis més, com *Populorum progressio* o *Humanae vitae*. L'any 1970, en una decisió sense precedents, va declarar doctores de l'Església dues dones: santa Teresa de Jesús i santa Caterina de Siena. Va morir el 6 d'agost del 1978. Pau VI va ser beatificat el 19 d'octubre del 2014 pel papa Francesc, i va ser canonitzat pel papa Francesc a la plaça de Sant Pere el 14 d'octubre del 2018.

**CONSOL
MUÑOZ**

Franciscana missionera

A les exèquies, el ciri pasqual s'ha de col·locar al costat del fèretre, per indicar que la mort del cristià és la seva pròpia Pasqua

Importància del ciri pasqual

Tots coneixem el significat que té el ciri pasqual: “És la llum de Crist ressuscitat.” Quan el sacerdot, la nit de Pasqua, encén el ciri pasqual amb el foc nou, diu: “Que la llum de Crist ressuscitat gloriósament dissipï les tenebres del cor i de l'esperit.” D'aquí, se'n deriva que el cristià troba el consol en aquesta llum de Crist i, alhora, ha de deixar-se il·luminar per Ell per fer camí en el seu seguiment durant la vida terrena.

Del pregó pasqual n'extraïem els paràgrafs següents: “Us demanem, doncs, Senyor, que aquest ciri consagrat al vostre nom cremi sense parar... Que l'estel del matí en trobi encesa encara la flama; aquell estel que mai no es pon: Crist, que, tornant d'entre els morts, s'aparegué gloriós als homes com el sol en dia serè...” També en aquestes paraules se'ns fa palès que Crist ressuscitat és la llum que brilla per a nosaltres, per a la nostra felicitat i la nostra salvació.

En el seu moment, la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments va promulgar una carta circular, sobre la celebració de les festes pasquals, en la qual deia: “El ciri pasqual que té el seu lloc propi al costat de l'ambó o de l'altar, caldrà que s'encengui, almenys, en totes les celebracions litúrgiques d'una certa solemnitat d'aquest temps,

tant a la missa com a Laudes i Vespres, fins al diumenge de Pentecosta. Després caldrà que es traslladi al baptisteri i que s'hi mantingui amb tot l'honor, per encendre-hi el ciri dels nous batejats. A les exèquies, el ciri pasqual s'ha de col·locar al costat del fèretre, per indicar que la mort del cristià és la seva pròpia Pasqua” (n. 99).

El Ritual del baptisme de nens explica: “Un cop conclòs el temps de Pasqua, convé que el ciri pasqual es conservi dignament en el baptisteri; durant la celebració del baptisme ha d'estar encès, perquè amb facilitat s'hi puguin encendre els ciris dels batejats” (n. 40).

I al Ritual de les exèquies, al n. 53, hi llegim: “La col·locació d'uns ciris encesos al voltant del fèretre es pot valorar en l'aspecte pasqual, però és necessari fomentar el costum de posar-hi només el ciri pasqual, com a signe de la llum i de la vida que venen de Jesucrist ressuscitat.”

Existeixen dos moments importants en la vida del cristià: el començament de la seva pertinença a l'Església, per mitjà del baptisme, i el final de la vida, la mort, per anar a trobar-se definitivament amb el Senyor de la Vida. Pastoralment, es valora granment que en totes dues celebracions hi sigui present la significació de la llum de Crist ressuscitat, per mitjà del ciri pasqual. ■

Ser testimonis de l'amor que transforma

A la Pasqua Familiar, petits i grans treballen la fe.

EQUIP DE PASQUA FAMILIAR DE LLINARS DEL VALLÈS

Amb el lema “Compta amb mi”, trenta famílies d’arreu de Catalunya vam viure la Pasqua a Llinars del Vallès. A partir de dinàmiques i celebracions preparades pels mateixos participants, vam eixamplar la taula, vam agrair els dons rebuts, vam estat compassius amb el dolor de tantes i tantes persones i, sobretot, vam fet foc nou per posar llum entre tantes foscos. L’experiència de la Pasqua Familiar ens fa dir un cop més que sí, que hi ha esperança, que volem un món de pau, de llibertat i d’igualtat. Un món on puguem ser nosaltres mateixos, autèntics.

Tot plegat ho vam treballar i viure i cantar plegats, infants, adolescents, pares i mares, l’escolapi Víctor Filella i la comunitat marista de Mogent. La Pasqua Familiar és un oasi ben ric d’experiència cristiana perquè tothom hi aporta el millor que té, el millor que sap. I així, amb aquesta actitud de “compta amb mi”, els dies s’omplen de jocs, excursions, tallers, àpats amb llargues sobretauls, catequesi, celebracions i molts somriures. Temps tranquil per a un mateix, temps relaxat per estar en família, i cuidant els detalls perquè tothom, des del més menut fins al més gran, s’hi trobi a gust i pugui avançar en la descoberta i amistat amb Jesús.

Durant quatre dies, les famílies que arriben a Llinars des de les es-

coles maristes, o membres de moviments i espais parroquials o sense vinculació al seu entorn per treballar la fe, formen una comunitat capaç de compartir a fons, des de la recerca i la senzillesa. I la part més brutal i revolucionària és tornar cap a casa amb la convicció que Jesús, avui, ens convida a anar a fons per construir un món millor. Que el desànim no ens freni! Per tant, la Pasqua omple la motxilla d’emocions, però també de reptes i provocacions: hem d’arromangar-nos per ser testimonis, des de casa mateix, de l’amor que transforma. Jesús compta amb nosaltres. I nosaltres li diem que sí, que hi compti.

Que les actituds cap a un món més just il·luminin la nostra quotidianitat! Bona Pasqua! ■

 Cartes

“Catalunya Cristiana”, una gran família

Mirant enrere, em veig amb la plenitud i el braó dels quaranta anys pujant les escales de la redacció de *Catalunya Cristiana* amb un article a la butxaca. No coneixia ningú, em va atendre la Josefina Picas, li vaig dir que col·laborava a la nova emissora Ràdio Estel i que portava un article per publicar.

El diumenge 11 de maig del 1995 va sortir el meu article a *Catalunya Cristiana*; era el primer. Des de llavors, les col·laboracions, que al principi eren espaciades, es van anar fent regulars. No s’han interromput durant aquests darrers trenta anys i avui depassen amb escriure el mig miler.

Em sento orgullós i del tot agraït de col·laborar amb *Catalunya Cristiana*. He fet amistats a la redacció i amb molts col·laboradors, però també amb lectors que se m’han adreçat amb els seus comentaris. A tots, gràcies, i també als que segueixen les pàgines de la revista; tots formem part d’aquesta gran família que ens aplega.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Cristianofòbia i antisemitisme

En el món, milions de cristians estan perseguïts i reprimits. També, i fins i tot dins d’Europa i de tot Occident, hi ha nombrosos atacs antisemites. Tot això només pel simple fet de ser cristians i jueus. És un tipus de racisme i marginació del qual poc se’n parla; sembla que d’alguna manera passa desapercebut. Cal dir que els nostres orígens judeocristians formen part de la nostra història i han desenvolupat un paper molt important en la formació de les nostres democràcies.

ÀNGEL TOMÀS COMPAÑO

Sobre el laïcisme

Crec que s’ha d’entendre com un avenç en el camp de les llibertats i no com una pèrdua de contacte amb una realitat religiosa que, lluny d’obstaculitzar el progrés, el fonamenta. Tot laïcisme es nega a si mateix quan deixa de ser compatible amb el reconeixement del fet religiós i amb la vigència de les arrels cristianes, que alimenten i articulen, des de la seva mateixa base, la cultura occidental.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
 c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Atents a una crida

Quan aquesta columna arribi als lectors, hauran passat diferents celebracions, com l’elecció del nou Papa, la celebració de sant Joan d’Avila i la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions.

Un dels últims regals que ens va deixar el papa Francesc va ser el missatge per a aquesta Jornada. Primer, ens fa una “invitació plena d’alegria i alè per ser pelegrins d’esperança, lliurant la vida amb generositat.

Posteriorment, ens parla dels joves, de la situació que viuen, dels problemes que els assetgen: “El Senyor, però, que coneix el cor humà, no ens deixa en la incertesa; al contrari, vol despertar en cadascú la convicció de ser estimat, cridat i enviat com a pelegrí d’esperança. Per això, a nosaltres, els membres adults de l’Església, se’ns demana acollir, discernir i acompanyar el camí vocacional de les noves generacions.”

Després, s’adreçava directament als joves: “Cal prendre consciència que el do de la vida exigeix una resposta generosa i fidel.

Mireu els sants i beats joves que van respondre amb alegria a la crida del Senyor: santa Rosa de Lima, sant Domènec Savio, santa Teresa de l’Infant Jesús, sant Gabriel de la Dolorosa, els beats Carlo Acutis i Pier Giorgio Frassati, i tants altres. Cadascun d’ells va viure la vocació com un camí cap a la felicitat plena, en la relació amb Jesús viu (...)

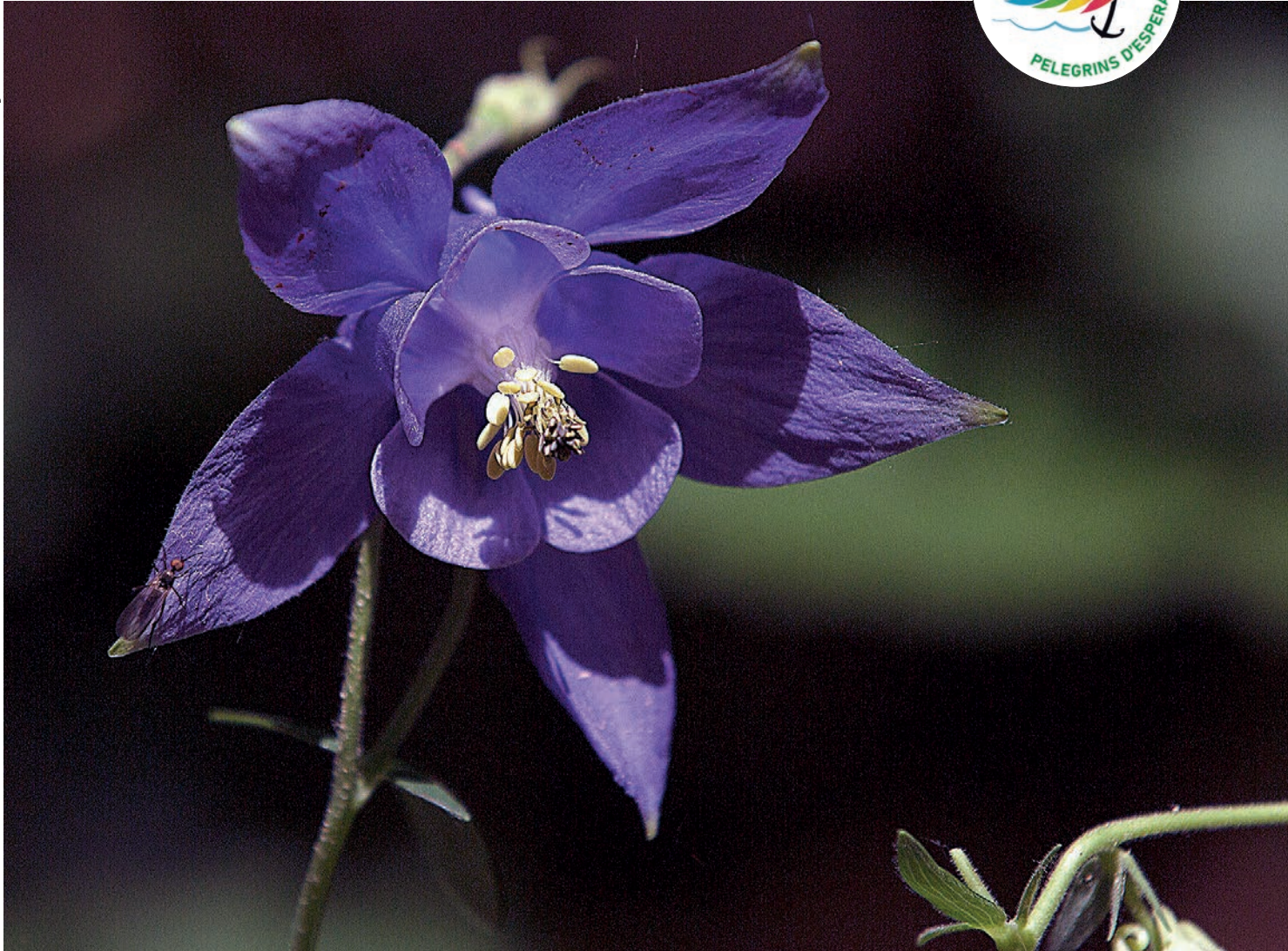
Tota vocació, quan es percep profundament en el cor, fa sorgir la resposta com un impuls interior cap a l’amor i el servei; com a font d’esperança i caritat, i no com una recerca d’autoafirmació (...).” Una jornada de llum, sens dubte, com bé ens assenyalava, en el seu missatge, el recordat papa Francesc.

ANTONIO GIL
 Sacerdot i periodista

Raons per a l'esperança en el món de l'ecologia

Agustí Codinach

EQUIP ECOLOGIA I JUSTÍCIA

Justícia i Pau

La crisi social i mediambiental que vivim a escala planetària dibuixa unes perspectives de futur amenaçadores. El mateix papa Francesc ho va denunciar amb contundència i esperit profètic a l'encíclica *Laudato Si'* ara fa deu anys. Les previsions sobre l'evolució d'aquests fenòmens apunten clarament al seu agreujament i a un increment constant de

les seves conseqüències negatives per al conjunt de la humanitat i de les seves condicions de vida. Davant d'això, la reacció mundial és encara molt feble. El mateix papa Francesc va insistir de nou amb la importància i les conseqüències de la crisi climàtica en l'exhortació apostòlica *Laudate Deum* del 2023.

En aquest context, ens preguntem quin espai hi ha per a l'esperança pel que fa a l'equilibri ecològic a la terra i en la cura de la casa comuna. És a dir, en relació amb el canvi climàtic, la contaminació, els problemes de l'aigua potable o la pèrdua de la biodiversitat, entre d'altres. Evocar

l'esperança davant d'un panorama tan fosc pot semblar fruit d'un optimisme ingenu o d'una manca de realisme. Certament no podem confiar que el paradigma tecnocràtic imperant, l'antropocentrisme modern i el relativisme pràctic, que són l'arrel humana d'aquesta crisi, ens aportin màgicament la solució. La mirada cristiana és una altra. Com ens recorda *Laudato Si'*, l'esperança ens invita a reconèixer que sempre hi ha una sortida, que sempre podem reorientar el rumb, que sempre podem fer alguna cosa per resoldre els problemes (núm. 61).

Centrar el debat en l'evolució de

les previsions genera un biaix important sobre la visió del fenomen que podem tenir des d'Occident. Parlem d'un "futur" a una escala planetària com quelcom que ha d'arribar quan s'assoleixin determinats indicadors, però oblidem que molts problemes derivats de la crisi mediambiental ja

el nostre compromís o ens facin pensar que no hi ha res a fer. Les actituds que demana la cura de la casa comuna són necessàries ja. No es tracta només de prevenir quelcom que ha de succeir, sinó que es tracta de treballar per la vida digna de tots ara mateix. No té cap sentit dir "ja no hi som a temps" i abandonar la tasca. Si ja no som a temps de revertir l'evolució de determinats fenòmens, sempre estarem a temps de fer eleccions correctes en cada circumstància. La crida a la conversió és perenne, però el nou estil de vida és per viure'l des d'avui mateix.

Aquí és on es posa en joc l'esperança. L'esperança no és optimisme, ni manca de realisme. L'esperança està més vinculada al compromís, a la confiança, al deure, al considerar que és allò que Déu vol per a mi. Té quelcom d'imperatiu ètic, de donadora de sentit i no suposa negar la nostra fragilitat ni la del món, sinó assumir-la. L'esperança no és una certesa, és la convicció que, malgrat tot, val la pena fer possible el bé.

L'esperança per als cristians té fonaments sòlids. Sabem que la Creació no ha finalitzat. És un procés que continua i desvetlla noves potencialitats. Déu segueix creant. Déu és present en la seva obra. És la doctrina de la providència que ens recorda que som col·laboradors actius en el pla diví d'aquesta creació continuada. Estem cridats a col·laborar en la preservació i desenvolupament de l'obra divina.

Com diu Francesc a *Laudato Si'*: "El Creador no ens abandona, mai no ha fet marxa enrere en el seu projecte d'amor, no es penedeix pas d'ha-

ver-nos creat. La humanitat encara posseeix la capacitat de col·laborar per construir la nostra casa comuna. (...) Mereixen una gratitud especial els qui lluiten amb vigor per resoldre les conseqüències dramàtiques de la degradació ambiental en les vides dels més pobres del món" (núm. 13).

L'esperança "ecològica" radica en el fet que els éssers humans recuperem la nostra veritable naturalesa relacional. Com ens deia l'Arcadi Oliveres, estem obligats a no perdre mai l'esperança. Estem convidats a viure-la i a comunicar-la. Ens cal reconèixer i narrar el poder transformador dels homes i dones al llarg de la història i en el present. Hem de fer emergir els exemples de bondat, de generositat, de resistència, de formes alternatives de viure i relacionar-nos amb la terra i entre nosaltres, basades en la cura i el do. Sovint des dels marges i arreu del món, els exemples hi són i es multipliquen. Estem cridats a esdevenir també aquests signes, a ser nosaltres l'esperança que volem veure en el món. ■

L'esperança
"ecològica" radica en
el fet que els éssers
humans recuperem
la nostra veritable
naturalesa relacional

existeixen ara mateix. Les "previsions" ja s'estan acomplint, si no a casa nostra, en alguna part del planeta. Alguns projecten una mena de "fi del món catastròfic" vers el qual ens encaminem, però oblidem que aquesta "fi del món" o que certes catàstrofes ja s'estan vivint ara mateix. Ja hi ha poblacions desplaçades per efectes derivats del canvi climàtic; la fam i les epidèmies no han estat erradicades del tot. Avui, molta gent ha de viure sense els mínims essencials de terra, treball i sostre.

Ens cal pensar el futur, però cal treballar en el present, sense que els discursos apocalíptics facin minvar

Centre Odontològic
PRODENTS

Implantologia • Pròtesis • Estètica
Periodòncia • Endodòncia

Avinguda Madrid 36, 08028, Barcelona
93-3306050 / info@prodentsbcn.com

Quatre segles de vida caputxina a Catalunya

És la temàtica d'una exposició que es pot visitar al santuari de Pompeia

Norbert Tomàs i fra Valentí Serra davant dels plafons de la mostra.

MAC
Barcelona

Dijous 8 de maig, mentre se celebrava al santuari de Pompeia de l'avinguda Diagonal de Barcelona la festa de la seva titular, es produïa la proclamació de l'elecció del nou papa Lleó XIV, qui, en aquell mateix moment, també feia esment, en la seva primera al·locució, de l'advocació mariana de la Mare de Déu del Roser de Pompeia.

Acabada la celebració, el ministre provincial dels caputxins, fra Jesús Romero, va inaugurar l'exposició *Quatre segles de vida caputxina a Catalunya, 1578-1868*, produïda per Edicions Morera, comissariada per fra Valentí Serra de Manresa, historiador i arxiver dels caputxins, i amb el suport tècnic de l'editor i fotògraf Norbert Tomàs Bilbeny. Es pot visitar, en horaris d'obertura de l'església, fins a la primera setmana de juny;

es clourà el dilluns de Pentecosta.

Amb motiu del 125è aniversari de la restauració de la Província caputxina (1900-2025), la mostra presenta una síntesi històrica de la projecció eclesial i social dels framenors caputxins des de la seva arribada a Catalunya, l'any 1578, fins a la promulgació, el 1968, de les noves constitucions renovades arran del Concili Vaticà II.

A través d'una sèrie de 34 plafons es presenta l'itinerari de la vida caputxina a Catalunya, amb una gran claredat expositiva, atractives imatges descriptives i uns textos breus que ens conviden a reflexionar i descobrir l'acció dels frares caputxins a casa nostra.

Cal posar de manifest que en un dels plafons hi ha una reproducció de la imatge de la Mare de Déu del Bon Consell, titular de la capella de l'Escola Seràfica dels caputxins d'Igualada. Una advocació molt estimada pel papa Lleó XIV, qui, en la seva primera sortida, va voler visitar el santuari de Genazzano, on, des del 1245, els

frares agustins són els custodis de la bella i devota icona original de la Mare de Déu del Bon Consell.

Es tracta d'una exposició itinerant. "Norbert Tomàs, dissenyador dels plafons, els ha concebut mòbils, de fàcil muntatge i trasllat. Aniran recorrent els convents caputxins (Sarrià, Arenys de Mar, Igualada, Palma de Mallorca, les Borges Blanques...) i també aquelles poblacions on hi havia hagut convent i que ho demanin", informa fra Valentí.

El comissari explica que organitzar la mostra ha estat una tasca complexa: "Fer una síntesi equilibrada de quatre segles de molta implicació en la vida quotidiana i pastoral del nostre poble i, alhora, tenir present la projecció missionera a ultramar no és gens fàcil. I és encara més difícil trobar imatges adients que ajudin a reforçar la visió de síntesi. A més, he de manifestar que sense el treball de millorament de les imatges de Norbert Tomàs, l'exposició no hauria assolit tanta expressivitat i bellesa." ■

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El contacte amb la natura, important per a la nostra salut

Flickr / ChrisA1995

La ciència ha avalat que la natura té un impacte beneficiós per a la salut.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Tots sabeu que viure al camp, en ple contacte amb el món vegetal, és saludable. Perquè l'aire que respirem és purificat constantment per les plantes que ens envolten, ja que absorbeixen l'anhidrid carbònic que nosaltres emetem amb la respiració i augmenten el percentatge d'oxigen que ens cal. Per això, és més sana la vida al camp o a la muntanya que no pas la de ciutats amb gran aglomeració d'habitants.

Com que s'ha vist que hi ha altres factors influents en el benestar corporal si es viu al camp, s'ha mirat d'estudiar aquests aspectes. I així va néixer, l'abril del 1921, el projecte d'investigar les influències de la vida rural en la salut humana. Hi participaren moltes ciutats d'arreu del món, com Marsella, Praga, Hèlsinki... i també Barcelona. A Catalunya hi ha participat un total de 321 persones, entre 18 i 80 anys. El pressupost ha estat de cinc milions d'euros, finançats per la Unió Europea; s'anomenà RECETAS (acrònim, en anglès, de "reimaginar entorns per connectar i participar"). Una coordinadora del treball és Jill Litt, de l'Institut de Salut Global de Barcelona.

Quin ha estat el resultat de les investigacions fetes? La ciència ha avalat que la natura té un impacte beneficiós per a la salut, fins i tot per a la salut mental. Els nombrosos estudis han demostrat que, per

exemple, els "banys" de bosc (és a dir, permanències en terres boscanes) són capaços d'abaixar la pressió sanguínia i els nivells de cortisona (hormona de l'estrès), d'equilibrar el sistema nerviós central, de millorar el sistema immunitari i combatre la depressió, de disminuir l'ansietat... També s'ha vist que els pacients que estan en hospitals envoltats de verd es recuperen abans que els que estan en centres amb només ciment al seu voltant. El contacte amb la natura canvia l'activitat d'algunes regions cerebrals.

No és estrany que Jill Litt hagi dit: "Cal canviar el model de cura per centrar-se més en la persona i dependre menys d'intervencions amb fàrmacs."

I nosaltres, què hi direm? No som experts per donar una opinió prou vàlida. Ens limitem a donar coneixement de la notícia i deixem que ho facin els nostres lectors. ■

TRADICIONS REMEIERES

L'herba de sant Francesc

Flickr / Andreas Rockstein

L'herniària és una de les herbes diürètiques més eficients.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

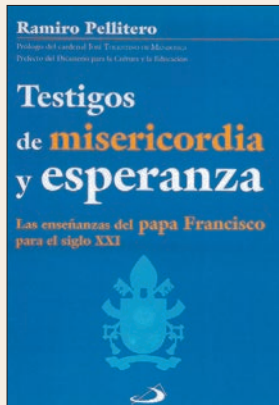
L'arenària (llat., *Herniaria glabra*; cast., *milengrana*) és una planta coneguda popularment com a herniària i, també, com a "l'herba de sant Francesc". Floreix durant tota la primavera i l'estiu en terrenys sorrençs i en les vores de les eres i dels conreus. S'ha de collir quan floreix i cal renovar-la cada any, ja que, d'un any per l'altre, perd els principis actius que conté.

L'arenària fou una de les princi-

pals "herbes santes" i la propagaren arreu d'Europa, de manera particular els framenors, els fills de sant Francesc d'Assís; d'ací el nom d'herba de sant Francesc. L'herniària és una planta remeiera que s'ha emprat, amb provada eficàcia, per trencar les pedres i per ajudar a orinar als malalts que pateixen retenció, car és una de les herbes diürètiques més poderoses, tal com fou posat en relleu pels antics herbolaris caputxins, que la definiren com una "planta rastrera, de gran virtut, usada tradicionalment en los conventos de franciscanos para curar el mal de piedra y para provocar la orina. Las matas de la arenaria deben secarse a la sombra y renovarse cada verano" (BHC, Pócimas de capuchino, 57).

Els francesos, de l'arenària, en diuen l'herbe noué (herba dels nusos),

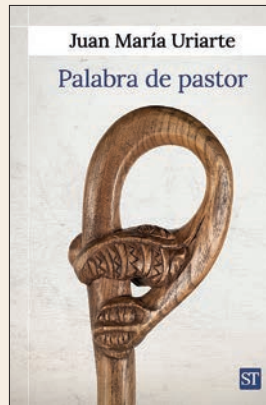
car és relativament semblant al centinodi o herba dels cent nusos, que hom en sol dir també sanguinària o passacamins (llat., *Polygonum aviculare*; cast., *polígono macho*), una planta que fou molt estimada en l'època medieval per deturar les diarrees i, sobretot, les hemorràgies (d'ací el nom de *sanguinalis herba*). Els antics caputxins escriviren que "una tisana de hierba sanguinaria es un excelente purgativo y calma la sed a los enfermos. Su cocción es aplicada para combatir los cólicos, cámaras de sangre, malas digestiones y para restañar las hemorragias" (BHC, Pócimas de capuchino, 52). A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, sobre l'herba de Montserrat, que fou una de les herbes més populars i més estimada pels herbolaris de Catalunya. ■

RAMIRO PELLITERO

Testigos de misericordia y esperanza
Editorial San Pablo, 2025, 392 pàg.

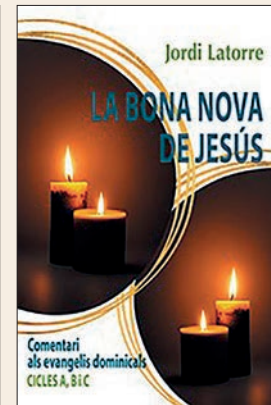
L'autor ofereix una síntesi estructurada de l'imponent magisteri del papa Francesc per presentar una sèrie de reflexions que ens permetin aplicar els seus missatges en el nostre dia a dia i viure l'Evangeli de forma activa.

JUAN MARÍA URIARTE

Palabra de pastor
Editorial Sal Terrae, 2025, 296 pàg.

El bisbe Juan María Uriarte sabia trobar les paraules que toquen el cor. En aquestes homilies, amb saviesa bíblica i sensibilitat humana, es copsava la seva manera de parlar com a pastor: clar, proper i ple de profunditat.

JORDI LATORRE

La bona nova de Jesús
Centre de Pastoral Litúrgica, 2025, 400 pàg.

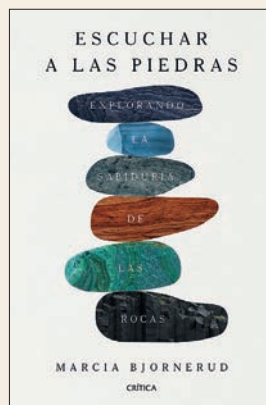
Una ajuda per acostar els fidels a la Sagrada Escripura d'una manera entenedora, principalment a la selecció d'evangelis dominicals sàviament triats per l'actual Ordenació de Lectures de la Missa.

BENOÎT COQUIL

Cosetes
Edicions del Periscopi, 2025, 248 pàg.

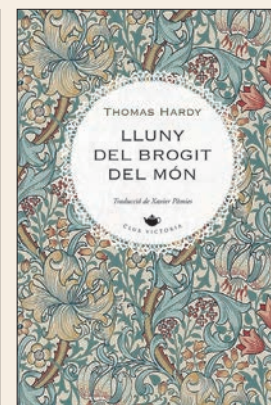
Reflexió de forma captivadora i irònica sobre l'impacte de la colonització i la globalització en les cultures tradicionals i la transformació d'elements sagrats en simple mercaderia per al consum d'Occident.

MARCIA BJÖRNERUD

Escuchar a las piedras
Editorial Crítica, 2025, 304 pàg.

Apassionada reivindicació de les pedres i el seu paper fonamental en el nostre ecosistema, en què l'auto-rra sosté que els humans hauríem de sentir-nos part d'una comunitat que inclou també animals, plantes i aigua.

THOMAS HARDY

Lluny del brogit del món
Viena Edicions, 2025, 480 pàg.

Per a sorpresa de tothom, la jove Bathsheba Everdene, que ha heretat una gran finca rural, decideix fer-se'n càrrec ella mateixa, sense cedir-ne el control a cap home. I ben aviat li surten pretendents...

CRÍTICA DE TEATRE

De la pau a la guerra i de la guerra a la pau

ANDREU SOTORRA

andrusotorra@gmail.com

Només començar les primeres escenes de *La tercera fuga*, un ja intueix que l'obra es mereixerà un d'aquells aplaudiments a peu dret. Però no ens precipitem i esperem que es faci el fosc final al cap de dues hores i tres quarts —sense entreacte— que transcorren amb un tempo veloç i apassionant que no defalleix en cap moment.

Ritme, paraula, música, fiblada molt endins i emoció a flor de pell que s'expandeix progressivament per tot l'auditori a mesura que avança la trama d'una obra que, sense voler ser estrictament autobiogràfica de l'autora catalano-argentina Victoria Szpunberg (Buenos Aires, 1973) té tota la voluntat i l'encert de furgar en les veritats potser amagades de l'antiga i la nova família Szpunberg.

La tercera fuga és l'obra més ambiciosa de la dramaturga Victoria Szpunberg i no només perquè ara s'ha llençat a l'arena de la Sala Gran del Teatre Nacional de Catalunya amb una peça de gran format, sinó perquè és, segurament, l'obra que l'autora més ha madurat dins seu, fins que ha esclatat amb un resultat tan enginyós com brillant, desinhibit, lúcida, reivindicatiu, compromès, amb ràfegues d'humor subtil i a voltes descarat, però sempre respectuós amb un material tan sensible com és la pròpia història.

“LA TERCERA FUGA”,

de Victoria Szpunberg
 INTÈRPRETS: Sasha Agranov, Emma Arquillué, Anna Castells, Marc Joy, Olga Onrubia, Carles Pedragosa, Carles Roig, Biel Rossell, Fede Salgado, Magalí Sare, Clara Segura, Sergi Torrecilla i Ton Vieira
 DIRECCIÓ: Victoria Szpunberg
 Sala Gran, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona
 Fins a l'1 de juny

Tretze intèrprets i una seixantena de personatges. Imponent, l'actriu Clara Segura. Delicada i divertidíssima, l'actriu Emma Arquillué. Espectacular, l'actor poliglòt i músic Carles Pedragosa. Imprescindible, el narrador negre Ton Vieira. Un conjunt brillant d'interpretació, música, paraula, escenografia, vestuari, il·luminació, so i la perla final de la cantant Magalí Sare.

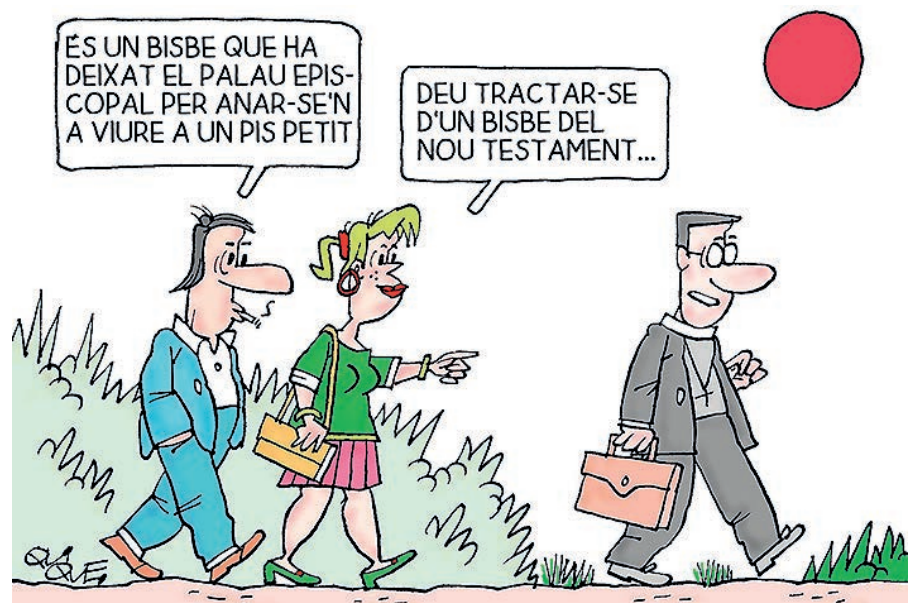
La tercera fuga és un viatge des de la Dansa de la Mort de Verges a la trapa infernal, des de la desaparició d'éssers estimats a les recerques de

les fosses comunes, des de la festa d'un casament jueu del 1922 a la festa de nit juvenil catalana del 2022. Un viatge de la pau a la guerra i de la guerra a la pau. Ucraïna, Argentina, Catalunya i, de nou, Ucraïna. Quina guerra i quina pau, però? Una guerra imposada i una pau condicionada, vulnerable, deixada a l'abast de qualsevol dement amb poders atorgats democràticament. Ara, sí, tot un auditori dempeus amb el desig que la tercera sigui l'última fuga. Una cita imprescindible al TNC d'aquesta temporada.

L'actriu Emma Arquillué és una de les protagonistes de “La tercera fuga” de Victoria Szpunberg al Teatre Nacional de Catalunya.

AMB BON HUMOR

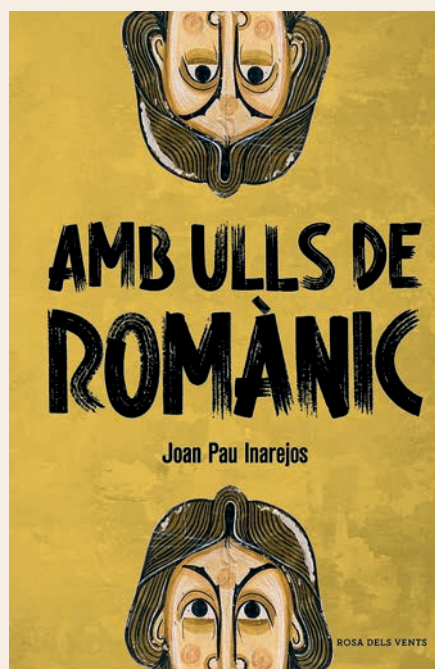

CRÍTICA LITERÀRIA

Som romànics

ROSA M. BOIXAREU
Biblista

JOAN PAU INAREJOS

Amb ulls de romànic
Rosa dels Vents, 2025, 184 pàg.

Una passejada “diferent” pel romànic català. Amb un estil simpàtic, planer, a vegades irònic, sense tecnicismes, culte, rigorós, amb un llenguatge actual, entenedor: “Al darrere d’aquestes línies no hi ha cap acadèmic ni cap professor, sinó un periodista enamorat de l’art que darrerament s’ha dedicat... a la divulgació del romànic a Catalunya” (pàg. 13).

Esglésies, esglesioles, ermites, frescos, capitells, frontals, claustres, museus... La primera referència als ulls del Crist de Taüll no deixa de ser una guia per als nostres, que miren amb “altres ulls” allò que ja han vist, o bé, descobreixen de nou. Beget, Cuixà, Ripoll, Sant Pere de Rodés, Solsona, Empúries, l’Estany... i una llarga llista de llocs transformen la nostra mirada lectora en un descobriment de quelcom que, malgrat vist, esdevé innovador. I no diguem del munt de “romànics” que ens fa veure, detalls desapercebuts, oblidats, ignorats, d’aquest art que, en paraules de l’autor, “és un art d’ulls”. Tot s’hi troba en el romànic: la *Maiestas Domini* (Crist en Majestat), la *Maiestas Mariae*, les marededeus amb el nen, la naturalesa simbòlica, astral, cosmològica, bestial, el diluvi en miniatures i capitells, el temps i el treball, la fauna, representacions de l’Antic i Nou Testament, el pecat i el càstig, el Cel i l’Infern, etc. Tot és representat i, sovint, es relaciona amb moments i autors moderns: Chagall, Picasso, Puig i Cadafalch, mossèn Gudiol, etc.

Inarejos ens diu: som romànics, per la llengua, per l’estil de l’Europa occidental dels segles XI al XIII. Arrels compartides de senzillesa, simple expressivitat, allò comú i, alhora, diferent, de temps llunyà i, alhora, ben actual. Això aporta aquesta passejada per llocs coneguts, altres perduts, mig oblidats. L’origen d’aquest art és romà: l’arquitectura inspirada en les basíliques; és bizantí: la simetria, la rigidesa; el romànic català és pirinenc i transpirinenc: zona de pas i de mútues influències; és hispànic: l’ús del color i la seva relació amb els *beat*us. ■

UN NOU LLINDAR

Que callin les armes!

El desig de “pau per a tots!”, seguint la salutació del Ressuscitat, va ser també la primera salutació del papa Lleó XIV junt amb una invitació reiterada a no tenir por.

Avui, de nou, acollim amb goig immens aquestes paraules de Jesús que presenten la pau com un do seu: “Us deixo la pau, us dono la meva pau.” Adonem-nos que significa una crida a acceptar-la com a do. Es tracta, doncs, de deixar-nos omplir d’aquest do que, en paraules de sant Pau, serà un dels dons de l’Esperit que hem d’agrair, i a la vegada ens dirà que la pau és un dels seus fruits que hem d’assaborir (cf. Ga 5,22).

Recentment, en el Jubileu de les Esglésies Orientals, el papa Lleó ha insistit en el tema de la pau dient que “la pau no és el silenci sepulcral després del conflicte, no és el resultat de l’opressió, sinó un do que mira les persones i reactiva la seva vida. Preguem per aquesta pau, que és reconciliació, perdó, valentia per passar pàgina i tornar a començar”. Hem d’acollir l’Esperit en la nostra vida i en la missió que el Senyor ens ha confiat. L’Església sempre s’ha entregat a aquesta missió rebuda. Les exigències de justícia i de pau són la correspondència al do rebut.

Ens unim a la voluntat del papa Lleó quan ens diu que “perquè aquesta pau es difongui, jo utilitzaré tots els meus esforços”. Es posa a disposició —diu— “perquè els enemics es trobin i es mirin als ulls, perquè als pobles se’ls retorni l’esperança i es restitueixi la dignitat que es mereixen, la dignitat de la pau. L’Església no es cansarà de repetir-ho: que callin les armes!”. És el que ens demana a tots i agraeix als qui s’hi esforcen teixint la pau mitjançant el silenci, la pregària i l’entrega.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitalsAmb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**Director:** Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià
Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra**Lingüista:** Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Esther
Borrego, Pilar Casals, Adrià Castelló, Àngeles
Conde, Oscar Felipe Tellez, Juanjo Fernán-
dez, Tica Font, Antonio Gil, José Giral, Lluís
Martínez Sistach, Ignasi Miranda, Glòria
Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau,
Joan Pallarès-Personat, Quique, Valentí
Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull,
Lluc Torcal**Redacció, administració, publicitat i
promoció:**C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-
cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon
industrial El Cementiri. Tel. 938 788
403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT
FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79
ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari **Agenda****Barcelona****ACOMPANYAMENT**El **diumenge 25 de maig**, matinal
d'acompanyament emocional a la
Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri
de Barcelona (tel. 686 076 732).**CARMELITES DESCALÇOS**El **divendres 30 de maig**, a les 19.45,
presentació del centenari de l'esglé-
sia i convent dels carmelites descalf-
ços de Badalona i xerrada *L'església
del Carme de Badalona* amb Mercè
Gras al Museu Municipal.**ESCOLA DE PREGÀRIA**El **divendres 30 de maig**, a les 20.45,
a la parròquia de la Mare de Déu de
la Medalla Miraculosa de Barcelona,
escola de pregària sobre l'esperança.**CAPUTXINS**El **divendres 30 de maig**, a les 18.00,
presentació del llibre *Quatre segles de
vida caputxina, 1578-1968*, de fra Va-
lentí Serra amb la intervenció de fra
Jesús Romero, fra José Àngel Eche-
varría i María de los Àngeles Pérez al
santuari de Pompeia de Barcelona; el
dissabte 31, a les 11.00, missa d'acció
de gràcies pels 125 anys de la res-
tauració de la província caputxina de
Catalunya amb la presència del mi-
nistre general, fra Roberto Genuin,
i del ministre provincial dels caput-
xins de Catalunya, fra Jesús Romero.**ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ**El **dissabte 31 de maig**, a les 16.30,
concert de piano de cloenda del
curs amb alumnes de Jordina Vives
a favor de la Fundació Manos Pro-
videntes (c/ Consell de Cent, 293 -
Barcelona).**Girona****MARE DE DÉU DEL TURA**El **diumenge 25 de maig**, a les 18.00,
missa pel 50è aniversari de la coro-
nació de la imatge de la Mare de Déu
del Tura al seu santuari d'Olot. Pre-
sideix el bisbe fra Octavi Vilà.**CATEDRAL**El **divendres 30 de maig**, a les 19.00,
concert *Messa di Gloria / Ocells Cantors*
de Puccini i David Kobelt amb l'Or-questra Animata i Scarlette Stocker
i Joaquín Asiáin. Taquilla inversa.**Solsona****SANTUARI DEL MIRACLE**El **cap de setmana del 6 al 8 de juny**,
*Mozart: entre el cel i la terra: espiritu-
alitat i compromís social en la música
d'un geni*, audició conduïda per Xa-
vier Chavarria. Més informació: tel.
973 291 699.**Tarragona****HISTÒRIA**El **dijous 29 de maig**, a les 18.00,
conferència *Roma a la catedral* amb
Isabel Rodà al Museu Bíblic Tarra-
conense.**SOLIDARITAT**El **divendres 30 de maig**, a les 20.00,
concert de Praiselord Group Music
a benefici de Mary's Meals a l'es-
glésia de Sant Antoni de Pàdua de
Tarragona.**CATALONIA SACRA**El **dissabte 31 de maig**, a les 11.00,
visita guiada al Museu Deu del Ven-
drell amb Nuria Payán (reserves@
cataloniasacra.cat).**Tortosa****FAMÍLIA**El **dissabte 31 de maig**, a partir de
les 9.30, Jornada Jubilar de Famílies
al Seminari de Tortosa: xerrades, ac-
tivitats, dinar, concert i eucaristia a
la catedral presidida per Mons. Sergi
Gordo (tel. 669 206 325).**PREGUEM PER LES INTENCIONS
DEL PAPA**Perquè a través del treball es rea-
litzi cada persona, se sostinguin les
famílies amb dignitat i s'humanitzi
la societat

“La història franciscana ha estat una reforma contínua”

CARME MUNTÉ MARGALEF

La vida caputxina va néixer el 1525 fruit d'una reforma franciscana que va començar a Itàlia tot cercant un retorn a l'esperit primitiu de sant Francesc. La celebració d'aquests 500 anys d'història té una altra translació a casa nostra, on se celebren 125 anys de la restauració de la Província Caputxina de Catalunya. Amb aquest motiu, el dissabte 31 de maig, a les 11.30 h, a l'església de Pompeia de Barcelona, es farà una missa d'acció de gràcies amb la presència del ministre general, fra Roberto Genuin. Fra Jesús Romero, que al juliol farà dos anys de la seva elecció com a ministre provincial dels Caputxins de Catalunya i Balears, viu a Igualada, alhora que es fa present a les diferents comunitats.

Els 500 anys de la reforma caputxina són una oportunitat d'anar als orígens?

La celebració ens ajuda a recordar qui som i a recuperar la identitat com a frares caputxins, que és una reforma franciscana que neix com un desig de tornar a viure l'evangeli d'una manera molt forta. La vida caputxina s'inspira en el testament de sant Francesc d'Assís, amb un carisma molt fort de contemplació i de vivència a fons. Per tant, els aniversaris serveixen no només per celebrar i donar gràcies a Déu pel do de la vida, sinó també per valorar si ens hem desviat dels orígens, i què podem recuperar i actualitzar.

On cal posar l'accent avui dia?

En la seva carta programàtica, el ministre general, fra Roberto Genuin, posa èmfasi en la pregària, la vida fraterna i la missió. Són els tres peus de la nostra essència. Una vida de pregària vol dir pregar nosaltres i ensenyar a pregar. Un cop posats en presència de Déu, l'aventura no la fem sols, sinó amb els germans, d'aquí la fraternitat. És una manera de dir al món que és possible que persones que tenen diferent manera de ser, de pensar, i que venen de contextos diferents, podem viure en fraternitat.

I la missió?

La missió antigament es veia com un treball de portes enfora, en el sentit d'anar a països de missió. Ara resulta que els antics països de missió estan creixent en nombre de cristians i també de vocacions caputxines; aquest és també el futur de l'orde. I la missió també la trobem aquí, en el sentit que hi ha molta gent indiferent a la fe, que no la veu necessària ni l'entén. La missió és tornar a dir què significa i implica ser cristià.

FRA JESÚS ROMERO

Ministre provincial dels Caputxins de Catalunya i Balears

Quina és la característica pròpia de la vida religiosa caputxina?

Nosaltres sempre diem que som seguidors de Jesús segons l'estil de sant Francesc. La història franciscana sempre ha estat una reforma contínua. És un dels ordes que més reformes ha tingut: observants, descalços, caputxins... Som un orde molt dinàmic. És que l'evangeli no te l'acabes mai i cada vegada vas aprenent-ne una cosa nova, és d'aquí que surten les reformes, i també de voler-ho viure amb profunditat. Podem dir que ser franciscà és una bogeria, però és una bogeria molt bonica.

El juliol farà dos anys que va ser escollit nou provincial. S'ha pogut confegir una mirada més detallada de la realitat de la província?

Durant aquests dos anys he intentat estar molt obert a la comunicació i al diàleg amb tots els frares. Això m'ha permès conèixer amb més profunditat les diferents comunitats. El nombre de frares no és el mateix que en el passat i per això hem de mirar com podem continuar encarnant la presència caputxina avui dia. Gràcies a Déu comptem amb l'ajuda dels laics. Sense tots ells, no podríem fer res.

El bany.

Hi ha banys i banys. Les col·leccions de Roca compten amb un disseny únic i la tecnologia més avançada per oferir solucions sostenibles i de qualitat, garantint la millor experiència en l'espai de bany.

Col·lecció TURA dissenyada per Andreu Carulla.